

Jánošíkove dni v Terchovej
 Šesťdesiaty druhý ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej bol v znamení kľúčového slova **KORENE** s podtitulom Túry do pastierskej kultúry. → strana 24

Palócke dni aj s miestnymi účinkujúcimi
 Palócke dni vo Filákovke už tradične zahŕňajú aj folklórny program, konkrétne 28. Medzinárodný novohradský folklórny festival, ktorý sa uskutočnil 26. júla v areáli Filákovského hradu. → strana 27

V Brezne oživia tradíciu Polmaratónu SNP
 Pri príležitosti 80. výročia SNP sa Brežňania rozhodli pripomenúť si tento významný míľnik udalosťou, ktorá spomienku na Povstanie v tejto horehranskej metropole dlho sprevádzala. → strana 28

O B E C N É noviny

TÝŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

31-32

Budova Matice Slovenskej v Martine

Foto: Matica Slovenská

Z vystúpení hostí na 36. sneme Združenia miest a obcí Slovenska

→ strana 6

Štát zanedbáva problematiku hluku, môžu nám hroziť miliónové sankcie

→ strana 10

O investíciách obce i plánovaných projektoch

→ strana 14

SNP80

→ strana 15

Lúčnica v Lúčnici

→ strana 26

Samosprávy volajú o pomoc

JOZEF BOŽIK, PREDSEDA ZMOS

Finančná situácia v samosprávach je alarmujúca, samosprávy volajú o pomoc, to sú závery z rokovania vedenia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) 30. júla, ktoré reprezentuje komoru miest a komoru obcí a jednotlivé regióny Slovenska.

Po rokovaní vedenia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) v utorok 30. júla 2024 upozorňujeme a žiadame štát o urgentnú pomoc pre samosprávy, pretože situácia je vážna a dnes už siaha do rodinných rozpočtov štatutárov miest a obcí. Tí, si uvedomujú svoju zodpovednosť a nechcú ohroziť základné fungovanie obcí, vrátane oblastí ako šport, kultúra a spoločenské aktivity, ktoré sú najviac frekventované v období

letných mesiacov.

Na základe informácií z jednotlivých regiónov sa neraz stáva, že v záujme zachovania činnosti samospráv sa štatutári vzdávajú časti alebo aj celých miezd. Toto nemá byť trendom, ani výnimočnosťou. Z jednotlivých regiónov zaznieva stále viac vyjadrení upozorňujúcich ZMOS na veľmi zlý stav ich financií. Z niektorých vyjadrení vyznieva zúfalstvo, beznádej aj rezignácia.

Zároveň si uvedomujeme aj to, že situácia je zlá v celom štáte a verejné financie sú vo veľmi zlom stave. Uvedomujeme si, že stav v oblasti financovania samospráv nespôsobilá táto vláda. Nemáme však s kým iným o tejto situácii rokovať ako so súčasnou vládou. Za ostatné dva roky sme kumulatívne prišli o viac ako jednu miliardu eur. Ak sme museli minulý rok na dva krát zvyšovať mzdy všetkým zamestnancom najprv v januári od 7% do 10 %

v septembri od 10% do 12%, tak v tomto roku tieto zvýšené mzdy už platíme celoročne.

V nadväznosti na túto alarmujúcu situáciu v samospráve sme ani na poslednom rokovaní o vyššej kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnancov pracujúcich v štátnej službe a vo verejnom záujme v júli 2024 nemohli súhlasiť so zvyšovaním výdavkov pre samosprávy.

→ str. 2

Pripomenuli sme si 161. výročie vzniku a 105. výročie obnovenia Matice slovenskej

Štvrtý august je symbolom trvalého odkazu našich predkov, ktorí sa nebáli postaviť za svoje práva, kultúru a jazyk. Miestna územná samospráva je priamym dedičom týchto hodnôt, ktoré Matica slovenská presadzovala a chráni už od svojho vzniku.

→ str. 2

Pripomenuli sme si 161. výročie vzniku a 105. výročie obnovenia Matice slovenskej

(Dokončenie zo str. 1)

Aj v Združení miest a obcí Slovenska (ZMOS) pripomínáme 161. výročie vzniku Matice slovenskej a 105. výročie jej obnovenia. Matica slovenská, ako významná národná a kultúrna inštitúcia, zohrala kľúčovú úlohu v histórii nášho národa a prispela k formovaniu slovenskej identity, kultúry a vzdelanosti.

Založenie Matice slovenskej v roku 1863 bolo významným momentom, ktorý spojil katolíkov a evanjelikov pod spoločným cieľom národného a kultúrneho obnovenia. Táto jednota bola zosobnená prvým predsedom Matice slovenskej, katolíckym biskupom Štefanom Moysesom, a jeho podpredsedom, evanjelickým superintendentom Karolom Kuzmánym. Ich spoločné úsilie je príkladom toho, aká je dôležitá spolupráca pre vyššie dobro národa.

Obnovenie Matice slovenskej 4. augusta 1919 prinieslo nový rozmer tejto inštitúcie. Po prvej svetovej vojne a vzniku Československej republiky sa Matica slovenská začala intenzívne angažovať v zakladaní miestnych spolkov v obciach a mestách po celom Slovensku. Tieto spolky zohrávali kľúčovú úlohu v šírení kultúrneho dedičstva a vzdelanosti na miestnej úrovni, čo je dedičstvo, ktoré pokračuje dodnes.

Miestna územná samospráva je priamym dedičom týchto hodnôt, ktoré Matica slovenská presadzovala a chráni už od svojho vzniku. Mestá a obce Slovenska nesú zodpovednosť za zachovávanie týchto tradícií a odovzdávanie ich mladým generáciám. Preto je tento deň dôležitý aj pre našu mládež, ktorá je nositeľom budúcnosti našich miest a obcí.

Mestá a obce podporujú činnosť Matice slovenskej na svojom území, pretože si uvedomujú význam histórie, národa, jazyka i kultúry. Pri príležitosti tohto pamätného dňa v kalendári Matice slovenskej organizujú rôzne spomienkové podujatia. Tieto podujatia sú príležitosťou na posilnenie komunity, pripomenutie si našej histórie a vzdelávanie mladej generácie o dôležitosti Matice slovenskej a jej dedičstva.

Deň 4. august má v histórii Matice slovenskej a Slovenska mimoriadny význam. Práve v tento deň v roku 1863 bola Matica slovenská založená v Martine, čo znamenalo pre slovenský národ začiatok novej éry kultúrneho a národného obnovenia. Matica slovenská sa stala centrom vzdelanosti, kultúry a národného povedomia, ktoré sú aj dnes základnými kameňmi našej identity.

Navyše, 4. august 1919 bol dňom obnovenia Matice slovenskej po prvej svetovej vojne a vzniku Československej republiky. Obnovenie tejto inštitúcie znamenalo návrat k hodnotám a ideálom, ktoré boli dočasne potlačené, a dalo novú nádej na rozvoj slovenského kultúrneho a spoločenského života.

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

Mestá a obce môžu zohrávať významnú úlohu v poskytovaní respitnej starostlivosti rodinám detí so zdravotným znevýhodnením

Predseda ZMOS Jozef Božik sa stretol so zástupkyňami Spišskej katolíckej charity k téme respitnej starostlivosti rodinám detí so zdravotným znevýhodnením.

Predseda ZMOS Jozef Božik vyjadril podporu pri vybudovaní Respítneho centra v Dolnom Smokovci a následnej spolupráci pri poskytovaní respitnej starostlivosti rodinám detí so zdravotným znevýhodnením.

V rámci diskusie zástupcovia ZMOS a Spišskej katolíckej charity hovorili aj o potrebných investíciách a zdrojoch na podporu tohto projektu, vrátane možnosti využitia eurofondov. Rovnako sa venovali otázkam prevádzky centra a celkového zavedenia a nastavenia novej služby pre tieto rodiny.

Spoločné stretnutie sa konalo v pondelok 29. júla 2024 v priestoroch Kancelárie ZMOS v Bratislave. Za ZMOS sa ho zúčastnili predseda ZMOS Jozef Božik a ústredná riaditeľka Kancelárie ZMOS Zuzana Špačeková, Spišskú katolícku charitu zastupovala projektová manažérka Lýdia Hajdušková a Lenka Gurská.

(Zdroj: ZMOS)

Samosprávy volajú o pomoc

(Dokončenie zo str. 1)

Doplňujúce informácie:

Prevod výnosu DPFO, vrátane celého poukazaného výnosu dane z príjmov právnických osôb, dosiahol za prvých sedem mesiacov roku 2024 sumu 1 576 747 tis. eur. V roku 2023 výnos DPFO, vrátane DPPO činil sumu 1 660 712 tis. eur. Z uvedeného vyplýva, že výnos v roku 2024 je za prvých sedem mesiacov, v porovnaní s rokom 2023 nižší o takmer 84 mil. eur. Tento vývoj potvrdzujú aj zverejnené daňové prognózy na rok 2024. Pôvodný rozpočovaný výnos DPFO a DPPO pre mestá a obce sa pre rok 2024 predpokladal na úrovni 2 728 629 tis. eur. Februárová prognóza predpokladala zníženie výnosu na sumu 2 715

860 tis. eur, marcová prognóza znížila predpokladaný výnos na 2 691 210 tis. eur. Podľa júnovej prognózy dosiahne výnos DPFO, vrátane DPPO sumu 2 652 170 tis. eur, čo je v porovnaní s pôvodným rozpočtom na rok 2024 menej o 76 459 tis. eur.

Ak by sme odhliadli od skutočnosti, že bol mestám a obciam v roku 2024 poskytnutý mimoriadny výnos DPPO v sume 236 546 tis. eur, tak predpokladaný čistý výnos DPFO podľa júnovej prognózy by bol v porovnaní s poukazaným výnosom DPFO v roku 2022 nižší o takmer 110 mil. eur.

O nepriaznivej finančnej situácii v mestách a obciach svedčí aj fakt, že zostatky rezervného fondu za posledných niekoľko rokov mali vzostupný trend. V dôsledku

tejto zlej finančnej situácie a legislatívnej úpravy mohli a súčasne boli mestá a obce nútené využívať prostriedky rezervného fondu na úhradu bežných výdavkov, čo spôsobilo pokles zostatku v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 o takmer 51 mil. eur.

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

ZMOS v Ďapalovciach rokovalo o krízových manuáloch pre samosprávy

V obci Ďapalovce 1. augusta rokovala sekcia civilnej ochrany a bezpečnosti Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) o príprave aktualizovaných krízových manuálov pre samosprávy.

Obec v okrese Vranov nad Topľou, ktorú vlni postihlo zemetrasenie, zdieľala svoje skúsenosti s riešením krízovej situácie a odstraňovaním jej následkov. Ako pre TASR uviedol predseda sekcie František Kašický, zahŕňajú majú aj krízové situácie, s ktorými sa Slovensko nestretáva často, ako napríklad zemetrasenie.

„Potrebujeme mať manuál pre starostov, primátorov a pre pracovníkov obecných úradov. V prípade, že takáto situácia nastane, aby ho jednoducho otvorili a v jednoduchých bodoch mali všetko popísané, čo majú v danej situácii urobiť,“ dodal František Kašický.

Zemetrasenie s magnitúdou 4,9 v októbri 2023 malo epicentrum v katastri obce Ďapalovce. Spôsobilo materiálne škody hlavne na rodinných domoch v niekoľkých obciach. „Nefungovala hierarchia riadenia, lebo keď vyhlásim mimoriadnu situáciu na nejakej úrovni, tak z tejto úrovne by som ju mal aj riadiť. No a toto sme my vnímali ako chaos,“ zhodnotil fungovanie v krízových situáciách starosta obce Ján Cmár s tým že následky zemetrasenia sa v obci stále opravujú a nie sú ešte úplne odstránené.

Predseda Združenia miest a obcí vranovského regiónu Ján Fencák uviedol, že v priebehu roka riešia v regióne aj viac ako päť rôznych vážnych situácií, čo v minulosti nebolo zvykom. „Je to veľmi akútne. Do prípravy musí byť zapojená aj verejnosť. Ľudia, ktorí zažili krízovú situáciu, vedia aj navrhnúť nové opatrenia, nové riešenia, ktoré sa zapracujú do manuálov, postupov

aj legislatívy,“ dodal.

Na rokovaní sa zúčastnili aj zástupcovia Ministerstva vnútra SR, Hasičského a záchranného zboru, regionálnej štátnej správy a samosprávy. Témou bol i pripravovaný dotazník pre mestá a obce, ktorý sa bude týkať extrémneho počasia a jeho dosahov. Ďalšie pracovné

stretnutie súvisiace s prípravou krízových manuálov je naplánované na budúci týždeň. „Chceme sa venovať aj projektu ďalšieho vzdelávania starostov a primátorov v oblasti krízového riadenia,“ povedal František Kašický.

(Zdroj: TASR)
Foto: ZMOS

Budeme spolupracovať s Konfederáciou zamestnávateľských a podnikateľských zväzov Českej republiky

Spolupráca medzi Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Konfederáciou zamestnávateľských a podnikateľských zväzov Českej republiky bola pretavená do podpísania Memoranda o vzájomnej spolupráci.

U skutočnilo sa v utorok 6. augusta 2024 v Prahe v sídle Konfederácie zamestnávateľských a podnikateľských zväzov Českej republiky. Za ZMOS Memorandum o vzájomnej spolupráci podpísal jeho predseda Jozef Božik, Konfederáciu zamestnávateľských a podnikateľských zväzov Českej republiky zastupoval jej prezident Jiří Horecký. „Predmetom Memoranda je vzájomná spolupráca a podpora pri vytvorení a rozvoji Česko-Slovenského fóra spolupráce. Fórum bude slúžiť ako platforma pre strategickú diskusiu a spoločné iniciatívy, ktoré prispievajú k rozvoju podnikateľského prostredia, miestnej samosprávy a socio-ekonomických projektov v oboch krajinách,“ ozrejmil predseda ZMOS a primátor mesta Partizánske Jozef Božik. Odborná spolupráca bude zameraná na podporu bilaterálnych projektov: identifikáciu a

podporu spoločných projektov, ktoré prispievajú k rozvoju podnikateľského prostredia a miestnej samosprávy v oboch krajinách. „Tiež na zdieľanie skúseností a najlepších praktík: organizovanie workshopov, seminárov a konferencií, na zdieľanie skúseností a inovatívnych riešení v oblastiach podnikania a miestnej samosprávy i koordináciu politických a

ekonomických iniciatív: koordináciu a podporu iniciatív, ktoré prispievajú k harmonizácii legislatívnych a ekonomických politík v oblasti podnikania a miestnej samosprávy,“ vysvetlil Jozef Božik. Spolupráca počíta aj s posilnením vzájomných vzťahov medzi podnikateľskými a miestnymi organizáciami v oboch krajinách.

(Zdroj: ZMOS)

Predseda ZMOS sa stretol s výkonnou riaditeľkou Svazu miest a obcí České republiky

Predseda Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) Jozef Božik sa počas pracovnej cesty v Prahe stretol aj s výkonnou riaditeľkou Svazu miest a obcí České republiky Radkou Vladykovou.

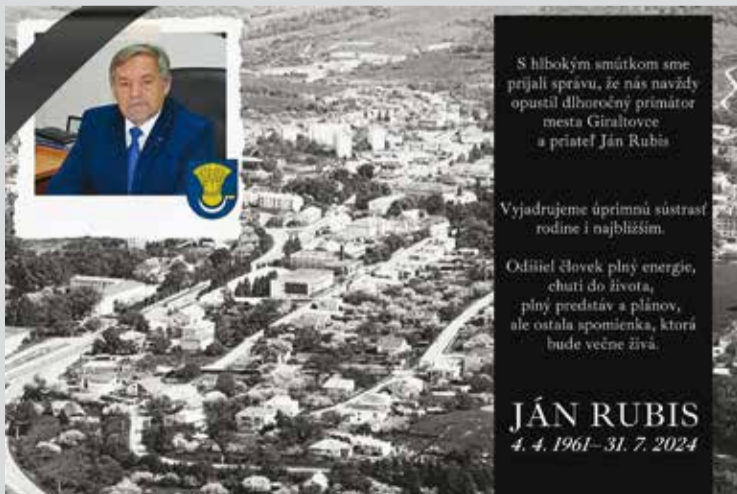
Stalo sa tak v rámci investičného a networkingového podujatia, ktorého súčasťou bola plavba loďou po rieke Vltava. „Išlo o výborné predstavenie rôznych inovatívnych projektov v Českej republike. Napríklad aj v oblasti zdravotníctva, o ktorých som hovoril aj s Michalom Mundlom, konateľom a spolumasiteľom spoločnosti Rodinný lekár. Priestor na rozhovor na viaceré témy bol aj s poslancom Poslaneckej snemovne Českej republiky Jaromírom Dědečkom i s viacerými českými podnikateľmi. Čas počas veľmi peknej plavby po rieke Vltava som využil aj na predstavenie možnej spolupráce a podpory pri vytvorení a rozvoji Česko-Slovenského fóra spolupráce,“ povedal predseda ZMOS Jozef Božik.

(Zdroj: ZMOS)

Opustil nás bývalý dlhoročný primátor Giraltovec Ján Rubis

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) so zármutkom prijalo informáciu o úmrtí bývalého dlhoročného primátora mesta Giraltovece a člena ZMOS Jána Rubisa.

ZMOS vyjadruje pozostalým, ale i obyvateľom mesta úprimnú sústrasť.

Radíme s odpadmi

Organizácia zodpovednosti výrobcov ENVI - PAK odpovedá na vaše otázky. Ak potrebujete poradiť v oblasti odpadov, napíšte nám, prosím, na adresu: komunikacia@envipak.sk.

● Na čo slúžia štandardy triedeného zberu? V meste je od nového roku zavedený spoločný zber odpadov – čo do nich patrí, keď niektoré sú žlté, niektoré červené alebo oranžové? Ako to vlastne je, nie je to to krok späť, keď doteraz sa triedili zvlášť plasty, zvlášť kovy a zvlášť nápojové kartóny?

Do nádoby na spoločný triedený zber možno dávať spoločne plasty – obaly aj neobaly, obaly z kovov a nápojové kartóny. Ako sa zbiera priamo v konkrétnej obci je možné zistiť vo VZN o nakladaní s komunálnym odpadom, ktorý zväčša býva zverejnený na webovej stránke obce. Súčasne každá nádoba na spoločný zber musí byť označená príslušnou nálepkou a občania podľa nej vedia, čo môžu do nádoby triediť. Čo sa týka druhej časti otázky, určite to nie je krok späť. Zavedením zálohového systému zberu plastových fliaš a hliníkových plechoviek došlo k výraznému poklesu množstiev v nádobách na triedený zber. Zákon jasne definuje, kedy je možné takýto zber zaviesť – nevyhnutnou podmienkou je, aby zberová spoločnosť vedela tieto zložky zo spoločného zberu dotriediť. Netreba sa preto obávať, že by práca ľudí pri triedení odpadu vyšla nazmar. Spoločný zber je komfortnejším systémom zberu aj pre obyvateľov, keďže nie je nutné mať v domácnosti tri nádoby, postačí jedna na všetky tri zložky.

Využite aktuálnu výzvu z Plánu obnovy PSK-MZP-018-2024 a zabezpečte si kompostéry aj do vašej obce
Kontakt: <http://www.domavoda.sk/zahrada>
info@domavoda.sk
 Tel.: 0463810697

Pôdohospodárska platobná agentúra:

Oznámenie pre MAS

PPA oznamuje, že dochádza k zrušeniu pôvodnej prílohy 19 C Kontrolný záznam žiadosti o NFP verzia 1.5 Príručky pre prijímateľa nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022 pre opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER verzia 1.5.

MAS je povinná postupovať pri overení splnenia podmienok doručenia ŽoNFP a posúdenia podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve na predkladanie ŽoNFP v zmysle aktualizovanej prílohy 19 C Kontrolný záznam žiadosti o NFP v plnom rozsahu ako vyhodnocovateľ 1 (prvý pár očí).

(Zdroj: PPA)

Budeme spolupracovať pri realizácii najväčšej športovo-charitatívnej akcie Deň rešpektu

Najmä spolupráca pri realizácii najväčšej športovo-charitatívnej akcie Deň rešpektu je cieľom podpísaného Memoranda o vzájomnej spolupráci medzi Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Integrácia svieti pre všetky deti rovnako, o.z.

Za ZMOS Memorandum o vzájomnej spolupráci podpísal v utorok 29. júla 2024 jeho predseda Jozef Božik, Integrácia svieti pre všetky deti rovnako, o.z. zastupoval jej riaditeľ Slavomír Kračák. „Odborná spolupráca bude na vzdelávacích aktivitách a odborných podujatiach. Tie budú zamerané na realizáciu a propagáciu inkluzívnych a charitatívnych akcií a aktivít, problematiku šikany detí a otvorenú diskusiu žiakov a pedagógov na základných školách, podporu a integráciu detí a seniorov do bežného života prostredníctvom rôznych kultúrno-spoločenských aktivít a tiež na podporu inkluzívnych aktivít a vytváranie prostredia, kde každé dieťa má rovnaké príležitosti na rozvoj a úspech,“ ozre-

mil predseda ZMOS Jozef Božik. Integrácia, o.z. je nezisková organizácia zameraná na podporu najzraniteľnejším skupinám – deťom a seniorom s cieľom spájať ich, dávať im hodnoty, ukazovať tie správne vzory a viesť ich ku konaniu a šíreniu dobra. Organizuje športové a kultúrne podujatia, zahraničné cesty za úspešnými Slovákmi, rehabilitačné pobyty, besedy s inšpiratívnymi osobnosťami na školách, podujatia pre detských pacientov v nemocniciach, zabezpečuje materiálnu pomoc pre zdravotnícke zariadenia a DSS, podporuje školy a športové kluby. Pomáha v návrate do bežného života zdravotne znevýhodneným deťom, čím prekonáva hranice medzi zdravými a hendikepovanými. (Zdroj: ZMOS)

ZMOS na pracovnom stretnutí so Slovenským pozemkovým fondom

Aktuálnej téme k novele návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach a ktorým sa mení zákon č. 205/2023 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy v znení zákona č. 46/2024 Z.z sa na spoločnom stretnutí venovali zástupcovia Slovenského pozemkového fondu (SPF) a Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Pre mestá a obce pripravujeme metodické usmernenie a spracujeme manuál k postupom pre samosprávy tak, aby vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých sú umiestnené verejnoprospešné stavby bolo jasné a zrozumiteľné a celý proces bezodplatných prevodov bol systematicky zahájený.

Je obojstranným záujmom vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom štátu v správe SPF, na ktorých sú umiestnené stavby vo verejnom záujme. Vláda SR sa v programovom vyhlásení 2023-2027 zaviazala podporovať plnenie poslania a reflektovania na potreby miest a obcí v rámci zvyšovania kvality života obyvateľov. Stretnutia sa zúčastnili Xénia Domaracká, odborná expertka Kancelárie ZMOS a Richard Šmída, generálny riaditeľ SPF, Rastislav Juhár, námestník generálneho riaditeľa SPF, Ivan Paško, riaditeľ odboru prevodov a Jana Klein Grnáčová - riaditeľka odboru usporiadania vlastníctva.

(Zdroj: Slovenský pozemkový fond)

Predseda ZMOS rokoval so štátnym tajomníkom Ministerstva financií SR

Združenie miest a obcí Slovenska a Ministerstvo financií SR spája spoločný informačný systém dátového centrá obcí a miest, ktorého správu vykonáva záujmové združenie právnických osôb DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska.

Spoločné stretnutie k aktuálnym otázkam a správe spoločného informačného systému dátového centrá obcí a miest (DCOM) sa uskutočnilo za účasti predsedu ZMOS Jozefa Božika a štátneho tajomníka Ministerstva financií SR Radovana Majerského v pondelok 29. júla 2024 v priestoroch Ministerstva financií SR v Bratislave.

Na stretnutí sa diskutovalo o ďalšom rozvoji a optimalizácii záujmového združenia právnických osôb DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska, ktorého jedinými zakladateľmi sú ZMOS a rezort financií. DCOM je kľúčový pre efektívnu elektronizáciu a digitalizáciu

územnej samosprávy na Slovensku. Predseda ZMOS Jozef Božik zdôraznil dôležitosť úzkej spolupráce medzi obcami a štátom, ktorá umožňuje rýchlejšie a efek-

tívnejšie riešenie problémov týkajúcich sa miestnej samosprávy pre zlepšenie verejných služieb občanom.

(Zdroj: ZMOS)

ZMOS: Situácia s nedostatkom všeobecných lekárov sa zhoršuje

Situácia s nedostatkom všeobecných lekárov sa na Slovensku zhoršuje. Nemá ho vyše 280 000 občanov. Na tlačovej konferencii po rokovaní Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Združenia všeobecných lekárov pre dospelých (ZVLD) SR to vyhlásil predseda ZMOS-u Jozef Božik. Volá po stabilizácii situácie.

„Stáva sa to, že nám zanikajú ambulancie pre dospelých, predovšetkým v obciach s tým, že potom pacienti sa snažia nájsť miesto u všeobecného lekára v okolitých mestách, kde je takisto už veľký problém,“ podotkol Jozef Božik. Podmienky pre mladých lekárov na Slovensku podľa neho nie sú dostatočne motivujúce a množstvo všeobecných lekárov je v dôchodkovom veku.

Združenie preto apeluje na nájdanie mechanizmu stabilizácie všeobecných ambulancií. Jeho podpredseda Ján Hencel skritizoval súčasnú výzvu z plánu obnovy na podporu vzniku nových ambulancií. „Pokiaľ lekár, ktorý to prijme, nedokáže zabezpečiť dostatočný počet pacientov, ide do rizika, že bude musieť prostriedky hľadať,“ dodal. Štát by mal podľa neho vyčleniť ďalšie zdroje, ktoré by lekárom pomohli prečkať dané obdobie.

Nedávny monitoring všeobecnej ambulancie starostlivosti ukázal, že situácia s jej zabezpečením je alarmujúca. Pracujúci lekári majú vysoký vek a ku koncu vlnajška stúpol počet pacientov bez zmluvného lekára. Na výsledky monitoringu upozornil Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) v správe o stave vykonávania verejného zdravotného poistenia za vlnaj-

šok. Apeloval preto na prijatie opatrení. Ministerstvo zdravotníctva

(MZ) SR deklarovalo, že si vážnosť situácie uvedomuje a rieši ju (Zdroj: ZMOS).

Predseda ZMOS Jozef Božik rokoval s podnikateľom Milanom Fiľom

Predseda Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) Jozef Božik rokoval v Prahe so slovenským podnikateľom a filantropom Milanom Fiľom.

Rokovanie sa konalo v utorok 6. augusta 2024 v sídle jednej z firiem Milana Fiľu v Prahe. „Milan Fiľo má široké spektrum podnikateľských aktivít nielen na Slovensku a v Česku, ale i v Európe. Je tiež filantropom a napríklad aj dlhoročným podporovateľom futbalu a basketbalu v Ružomberku – v meste, kde pôsobí veľká papierenská fabrika z jeho podnikateľského portfólia. Predmetom nášho rozhovoru bola aj možná spolupráca a podpora pri vytvorení a rozvoji Česko-Slovenského fóra spolupráce, keďže Milan Fiľo má viaceré aktivity a veľa kontaktov aj v Prahe,“ uviedol predseda ZMOS Jozef Božik.

(Zdroj: ZMOS)

Zverejnili bilanciu štátneho rozpočtu k 31. júlu 2024

Ministerstvo financií SR zverejnilo bilanciu štátneho rozpočtu k 31. júlu 2024.

Štátny rozpočet dosiahol ku koncu júla 2024 schodok vo výške 4 190,0 mil. eur. Oproti rovnakému obdobiu minulého roka boli príjmy štátneho rozpočtu nižšie o 450,4 mil. eur (-3,7 %). Výdavky štátneho rozpočtu boli pri medziročnom porovnaní vyššie o 625,4 mil. eur (+4,1 %). Uvedené znamenalo medziročné zhoršenie hospodárenia štátneho rozpočtu o 1 075,8 mil. eur (+34,5 %). Medziročný rast daňových príjmov predstavoval 546,8 mil. eur (+5,6 %). Pozitívny vývoj bol zaznamenaný pri dani z pridanej hodnoty vo výške 88,3 mil. eur, pri dani vyberanej zrážkou vo výške 66,1 mil. eur, pri spotrebných daniach vo výške 30,9 mil. eur, pri iných daniach na tovary a služby vo výške 8,9 mil. eur a pri daniach z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti vo výške 4,1 mil. eur. Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach dosiahol medziročný rast vo výške 282,9 mil. eur. Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií medziročne klesol o 257,8 mil. eur. Keďže územnej samospráve bolo prevedených o 12,1 mil. eur viac prostriedkov dani z príjmov právnických osôb ako v minulom roku, zaznamenala daň z príjmov právnických osôb medziročný nárast na úrovni 337,6 mil. eur. Negatívny vývoj bol zaznamenaný pri dani z príjmov fyzických osôb vo výške 7,4 mil. eur. Pri daniach z medzinárodného obchodu a transakcií, vrátane sankcií, došlo k medziročnému poklesu o 6,8 mil. eur.

(Zdroj: Ministerstvo financií SR)

Analýza: Zdaňovať nehnuteľnosti podľa ich hodnoty nemusí byť férovejšie

Zdaňovanie nehnuteľností podľa ich hodnoty by nemuselo byť férovejšie pre všetkých. Dosahy by to mohlo mať na majiteľov nehnuteľností v lokalitách, kde z rôznych dôvodov narástli ceny nehnuteľností.

Navyše, ceny bytov či domov v jednej lokalite nie sú vždy rovnaké, cenu totiž ovplyvňujú aj iné faktory. Rozdielny vplyv by to malo aj na mestá a obce. Uviedli to pre TASR realitní analytici a Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) v súvislosti s komentárom analytikov Národnej banky Slovenska, podľa ktorých by mohol prechod na systém zdaňovania založený na hodnote nehnuteľností priniesť spravodlivejší daňový systém.

„Zdaňovanie nehnuteľností podľa ich trhovej hodnoty z cenovej mapy považujeme za nie najlepšie riešenie. Jedným z dôvodov je dosah na majiteľov, ktorí vlastnia nehnuteľnosti v lokalite, kde prišlo z rôznych dôvodov k nárastu cien, a nie je to len prípad Bratislavy,“ uviedol analytik Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska (NARKS) Martin Lazík.

Aj podľa analytika Realitnej únie SR Vladimíra Kubrického je otázne, či je systém zdaňovania založený na hodnote nehnuteľností férovejší. „Automaticky totiž považuje vlastníkov drahších nehnuteľností za finančne spôsobilejších platiť vyššie dane. Nemusi to totiž platiť pri všetkých skupinách obyvateľstva,“ priblížil Vladimír Kubrický. Doplnil, že hodnotový systém zdaňovania treba dôsledne pripraviť a nie je možné ho zaviesť zo dňa na deň.

Podľa Martina Lazíka je prepojenie zdaňovania podľa trhovej ceny závislé od kvalitných a aktualizovaných dát, no vychádza aj z predpokladu, že byty či domy v jednej lokalite majú rovnakú

cenu. „To však nie je pravda, pretože cenu nehnuteľnosti ovplyvňujú aj iné faktory ako len lokalita. Na jednej ulici môže byť rodinný dom za dva milióny eur a iný za jeden milión eur. Alebo byty pod hradom v Bratislave – kde máme cenu bytov na štvorcový meter 7000 eur a kúsok ďalej 3500 eur. Nevieme si preto predstaviť, že by štát bol dnes alebo v blízkej budúcnosti pripravený s takto detailnou cenovou mapou nehnuteľností,“ upozornil analytik NARKS.

Združenie miest a obcí uznalo, že by takáto zmena mohla priniesť zvýšené príjmy do rozpočtov miest a obcí. No zároveň pripomenuli, že je potrebné pripraviť a implementovať nové oceňovacie

modely, poukázali aj na náklady spojené s legislatívnymi zmenami a úpravou administratívnych procesov či potrebu kvalitných a presných dát na určenie hodnoty nehnuteľností. Zohľadniť takisto podľa ZMOS-u treba infláciu.

„Ďalšia veľmi dôležitá skutočnosť, ktorú je potrebné zohľadniť, je fragmentovaná sídelná štruktúra, veľa malých samospráv. Táto zmena by v podmienkach Slovenska a vidieckeho charakteru krajiny znamenala rozdielny dosah na mestá a obce. Mestá, kde sú nehnuteľnosti všeobecne drahšie, by mohli zaznamenať výrazný nárast príjmov z dane z nehnuteľností. V obciach s nižšími hodnotami nehnuteľností by mohli byť vplyvy menej výrazné. Rozdiely

medzi mestami a obcami znamenajú, že efekt reformy by nebol rovnaký všade,“ zhodnotil predseda ZMOS-u Jozef Božik.

Ministerstvo financií (MF) SR považuje úpravu zdaňovania nehnuteľností za dlhodobú tému, ktorú zdôrazňuje aj samotný rezort. „Aj z toho dôvodu sa táto problematika dostala do samotného Programového vyhlásenia vlády SR. Cieľom ministerstva financií je, aby bolo nastavenie zdaňovania efektívnejšie a spravodlivejšie. V súčasnosti je však ešte z pohľadu MF SR predčasné hovoriť o podrobnostiach či o konkrétnych parametroch,“ reagoval rezort financií.

(Zdroj: TASR)

Snímka zdroj: Bratislavské noviny

Envirorezort vyhlásil výzvu na podporu biologickej a krajinej diverzity

Ministerstvo životného prostredia SR vyhlásilo výzvu na podporu biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry.

Celková alokácia výzvy 9 450 321 eur z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je rozdelená podľa schválených integrovaných územných stratégií pre integrované územné investície na jednotlivé územia vyšších územných celkov a udržateľného mestského rozvoja.

Medzi podporované aktivity budú patriť výsadby líniovej zelene, revitalizácie záhrad, parkov a lesoparkov, tvorba a obnova mokradí a rašelinísk, či opatrenia na existujúcich energetických zariadeniach, ako aj opatrenia popri dopravných koridoroch.

O nenávratný finančný príspevok budú môcť v rámci výzvy žiadať orgány štátnej a verejnej správy, mestá a obce či vyššie územné celky. Oprávnenými žiadateľmi budú aj neziskové organizácie, cirkevná a náboženská spoločnosť, nadácie a občianske združenia. Prečítajte si úplné znenie výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

(Zdroj: MŽP SR)

Z VYSTÚPENÍ HOSTÍ NA 36. SNEME ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Mário Lelovský, prvý viceprezident Republikovej únie zamestnávateľov**Odbornosť je zásadná pre úspešné napredovanie našej krajiny**

Vážený pán predseda,
vážené delegátky,
vážení delegáti,
milí hostia,

dovoľte mi prihovoriť sa vám z pozície partnera v mene zamestnávateľov a zamestnávateľských združení. My, ako podnikateľské subjekty, podnikáme na vašom území a zamestnávame ľudí z vášho územia, a preto nám logicky záleží na tom, aby správa územia alebo aj ten welding našich zamestnancov bol čo najlepší.

Spoločne riešime jeden obrovský problém – nevieme nájsť približne 100-tisíc zamestnancov a pritom nám veľké množstvo mladých ľudí odchádza za prácou do zahraničia. Boríme sa s tým a len veľmi ťažko získavame špičkových zamestnancov do našich podnikov.

Máme veľa spoločného, pretože aj na tripartite a aj na ďalších radách vlády veľmi intenzívne spolupracujeme s vedením ZMOS. Zastupujeme nás ako zamestnávateľov a vy, samosprávy, s počtom viac ako 100-tis. zamestnancov, ste rovnako významným zamestnávateľom.

V posledných rokoch sme, žiaľ,

zažili niekoľko takpovediac šialených nápadov, ktoré významne poškodili tak verejných ako aj súkromných zamestnávateľov. Takéto náhle a neuvážené zmeny nepridávajú k stabilite podnikateľského prostredia a ani k spokojnosti zamestnancov.

Chcem pekne poďakovať pánovi predsedovi a jeho kolegom za spoluprácu na radách vlády, problémy konzultovať a pristupovať k nim odborne.

Myslím si, že práve odbornosť

je zásadná pre úspešné napredovanie našej krajiny a to tak pri správe vecí verejných ako aj pri podnikaní – ale najmä aj pri vládnutí.

Dovoľte mi spomenúť jeden dôležitý bod, ktorým je digitalizácia verejnej správy. Máme pred sebou veľmi veľa úloh. My, zamestnávateľia, digitalizujeme tiež a vnímame aj skutočnosť, že vláda v tomto smere pokrívava. Preto by sme ju radi popchli aby aj vám vytvorila lepšie podmien-

ky na zefektívnenie práce pri výkone verejnej správy aj pomocou digitálnych technológií. Samozrejme, že k tomu potrebujeme aj digitálne zručnosti vás i vašich zamestnancov, ale aj našich a vašich žiakov.

Aktuálne beží 13. ročník národného testovania digitálnych zručností žiakov i pedagógov a k dnešnému dňu sme dosiahli počet otestovaných 20-tisíc. V tejto sú-

vislosti by som vás chcel poprosiť, aby ste sa zaujímali o to, či aj vo vašich školách, ktorých ste zriaďovateľmi, toto testovanie prebieha. Cieľom nie je ukázať ako zle sú na tom naši žiaci a niekedy aj pedagógovia, ale ukázať im priestor kde by sa mohli zlepšiť.

Ešte raz vám ďakujem za spoluprácu a teším sa na ďalšie úspešné spoločné kroky v našej spolupráci. Ďakujem pekne.

Slávka Miklošová, predsedníčka predstavenstva a generálna riaditeľka Komunálne poisťovne**Sila partnerstva nespočíva v jeho formálnej deklarácii, ale v sile skutočných schopností poskytnúť si vzájomnú podporu**

Vážené predsedníctvo,
vážené delegátky a delegáti,
milí hostia,

dovoľte mi poďakovať vám za pozvanie a za príležitosť prihovoriť sa vám.

Vždy som bola presvedčená, že stabilné a funkčné partnerstvo patrí k najcennejším hodnotám v živote. A to tak v súkromnom ako aj vo verejnom priestore. Rovnako tak verím, že sila partnerstva nespočíva v jeho formálnej deklarácii, ale v sile skutočných schopností poskytnúť si vzájomnú podporu v situáciách, na ktoré sa nespomína v najlepšom. Alebo ktoré odzrkadľujú denno-denné problémy našej komunity.

Atribúty skutočného partnerstva už celé desaťročia reprezentuje aj spolupráca Komunálnej poisťovne a Združenia miest a obcí Slovenska. Napriek tomu však

toto partnerstvo nepovažujem za samozrejmosť.

Komunálna poisťovňa pôsobí už tridsať rokov na slovenskom poistnom trhu a aj vďaka vám sme v súčasnosti špecialistami na poistenie verejného majetku. Na základe našej vzájomnej spolupráce a komunikácie neustále zlepšujeme naše produkty v oblasti poistenia verejného majetku a to či už ide o poistné živlov, krádeží, vandalizmu alebo zodpovednosti za škodu. Dôkazom toho je nespočetné množstvo promptne a korektne vybavených poistných udalostí. Len za minulý rok sme vyplatili poistné plnenia v mestách a obciach v objeme viac ako jeden milión eur.

Vážime si vašu dôveru a chceme vám aj naďalej ponúkať inovatívne poistenia, vďaka ktorým budete mať v krízových situáciách pocit skutočnej podpory. Uvedomujeme

si, že v časoch poznačených vysokou mierou nepredvídateľnosti, spoločenského napätia a neistých ekonomických vyhliadok máte ako verejní činitelia neľahkú pozíciu. S

pribúdajúcim rozsahom agendy a zodpovednosti sa musíte sústrediť nielen na každodennú operatívnu ale aj hľadanie strategických riešení, ktoré z našich miest a obcí

urobia ešte lepšie miesto pre život. Našou úlohou je preto zaistiť vám komplexnú poistnú ochranu pre prípad nepredvídateľných udalostí, ktoré by mohli ešte viac skomplikovať vašu náročnú prácu alebo ohroziť rozpočet samosprávy.

Rovnako tak sme pripravení podporovať vás aj pri vašich športových, kultúrnych a spoločenských podujatiach, venovať sa témam, ktoré sú dnes pre modernú samosprávu a modernú poisťovňu spoločne – podpore komunit, spoločenskej zodpovednosti a ochrane životného prostredia.

Vážené dámy a páni, naše partnerstvo je založené na vzájomnej dôvere a podpore, ktoré vychádzajú z dlhoročných korektných vzťahov. Chcem vás preto uistiť, že jeho fungovanie bude vždy patriť k našim prioritám.

Ďakujem a teším sa na ďalšiu spoluprácu.

Stanislav Plevák, riaditeľ pre verejný a neziskový sektor Slovenskej sporiteľne

Rozumieme aktuálnej situácii a budeme sa aj naďalej starať o vaše finančné zdravie

Vážené dámy a vážení páni,

chvíľku som uvažoval o tom, či vás to bude ešte zaujímať – o bankách a peniazoch. Ale ako som počúval predrečníkov, tak stále sú – či už chcem alebo nechcem – veľmi dôležité pre život i prácu.

Dovoľte mi teda pár myšlienok z našej oblasti.

V prvom rade by som sa chcel poďakovať za našu dlhodobú spoluprácu a ktorá vždy bola a je obojstranne prospešná.

V Slovenskej sporiteľni si vašu prácu, prácu predstaviteľov obcí a miest, vysoko vážime. Sme radi, že vám, starostom a primátorom, môžeme pomáhať pri rozvoji regiónov a zlepšovaní kvality života obyvateľov Slovenska.

Slovenská sporiteľňa je dlhodobý stabilný partner samospráv. Tridsaťsedem percentný podiel na financovaní verejného sektora nás zaväzuje pokračovať v podporovaní prosperity obcí a miest. Náš špecializovaný tím expertov vo všetkých regiónoch rozumie aktuálnej situácii a bude sa aj naďalej starať o vaše finančné zdravie.

V Slovenskej sporiteľni citlivo vnímame radikálne zmenené ekonomické podmienky a vieme, že aktuálna ekonomicko-politická situácia vyžaduje inovácie a často i neštandardné riešenia. Stále ponúkame riešenia pre financovanie kapitálových výdavkov, poskytujeme zvýhodnené zelené úverové linky. Financuje aj tu už spomínané nájomné bývanie. Pomáhame pri fungovaní miestnych akčných skupín kým štát sprístupní toky fi-

nančných prostriedkov. Pomáhame financovať sociálne podniky a k tomu si ešte prirátajme finančný lízing, odkupovanie pohľadávok, poskytovanie záruk pre úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, atď.

V súčasnosti sú zaujímavé aj tie opačné produkty – keď si u nás uložíte depozit, tak tie krátke termínované vklady dosahujú úročenie až 4 % a tie voľné prostriedky vám môžu priniesť celkom zaujím-

avé zhodnotenie.

Pri modernizácii municipalít ponúkame poradenstvo najmä pri budovaní zeleného udržateľného rozvoja.

Snažíme sa byť nielen úspešní ale aj prospešný. Grantom pre budúcnosť sme v tomto roku podporili zelené projekty miest a obcí. Ponúkame účasť v súťažiach Felix a Samospráva pre budúce generácie.

Veríme, že makroekonomická situácia sa stabilizuje a nájdeme v sebe dosť odvahy aby sme spolu vedeli prekonávať všetky problémy našej spoločnosti a premieňať naše i vaše sny na realitu.

Dovoľte mi na záver môjho vystúpenia zaželať vám veľa zdraru, pevné zdravie a veľa energie pri vašej nenahraditeľnej práci.

Ďakujem za pozornosť.

Andrej Viceník, člen predstavenstva a vrchný riaditeľ úseku firemného bankovníctva VUB

Uvedomujeme si, že nejde len o peniaze. Ide aj o príklady ako sa veci dajú robiť dobre

Vážení páni predsedovia, vážené predsedníctvo ZMOS, vážené panie primátorky, vážení páni primátori, vážené panie starostky a starostovia, milí hostia, dámy a páni,

dovoľte mi pár slov v mene Všeobecnej úverovej banky. Náš marketing mi pripravil pekný príhovor, ale rozhodol som sa povedať pár slov o tom ako sa tu cítim

a ako vidím našu už deväťročnú spoluprácu.

Priznám sa, že ma veľmi teší že tak, ako ZMOS reprezentuje 95 percent miest a obcí, tak z tohto vysokého percenta 2100 z vás s nami spolupracuje. Okrem toho s nami spolupracuje aj 1200 organizácií, ktoré pracujú v súčinnosti s vami. Každé tretie euro, ktorým disponujete, je uložené na našich účtoch, takže verím, že ako s bankou ste s nami spokojní a že

ponúkame všetky produkty, ktoré spomenul aj môj predrečník.

Nechcem však hovoriť o tom, ako banka prichádza s financovaním a ponukou produktov, pretože predpokladám, že to považujete za samozrejmé. Sme radi, že sme vo vás našli zodpovedného a profesionálneho partnera, ktorý svojim finančným hospodárením vie byť dobrým príkladom aj pre firemnú sféru. S radosťou vidím, ako sa hospodárenie miest a obcí

zlepšuje a to aj napriek ťažkým situáciám, ktorým sme museli v minulosti čeliť.

Do budúcnosti sa pozerám s úsmevom a s vierou, že spolu aj so Združením miest a obcí Slovenska dokážeme našu spoluprácu posunúť ešte ďalej. Ponúkame vám aj technickú pomoc pri spracovávaní projektov a rovnako vám nielen požičiavame, ale aj dávame. V spolupráci s našimi partnermi organizujeme organizujeme ak-

cie, ako je napríklad aj súťaž Komunálny líder, ktorý bude mať dnes večer finále.

Uvedomujeme si, že nejde len o peniaze ale aj o príklady ako sa veci dajú robiť dobre. Napĺňa ma pýchou keď vidím aké rôzne aktivity sa všetkých tých kategóriách – green, smart alebo komunity – dá vymyslieť a ako posunúť našu spoločnosť k udržateľnosti a k tomu aby sa nám všetkým žilo lepšie.

Takže na záver len toľko – mám voči vám veľký rešpekt, sme naozaj hrdým partnerom Združenia miest a obcí Slovenska a pánovi predsedovi ZMOS by som chcel popriať, aby mu ten entuziazmus a ten drajf, ktorý má, dlho vydržal a aby naozaj aj naša spolupráca kvitla. Nakoniec máme aj niečo spoločné – nikdy nezabudnem na jeho narodeniny, pretože sa narodil v ten istý deň ako ja.

Takže – páni predsedovia, milí členovia ZMOS – verím, že sa nám spoločnými silami bude dariť a že tie ďalšie roky budú určite ľahšie a lepšie.

Ďakujem pekne.

Tetiana Andrusová, výkonná riaditeľka regionálneho úradu Zakarpatskej únie

Z celého srdca vám ďakujeme za poskytnutú pomoc

Ďakujem veľmi pekne za to, že môžem pred vás predstúpiť a v mene ukrajinských miest a obcí vám za to poďakovať.

V mene ukrajinských miest a obcí vám chcem z celého srdca poďakovať za poskytnutú pomoc. V mene nášho Združenia miest a obcí Ukrajiny ešte raz ďakujem a chcem vám odovzdať certifikát ako symbol poďakovania a spolupráce. Aj v budúcnosti sa teším na spoluprácu so Združením miest a obcí Slovenska, pretože naše Združenie ukrajinských miest a obcí Ukrajiny je už jeho dlhoročným partnerom.

Odovzdávam vám darček od nášho predsedu združenia Vitaľija Klička.

Jozef Božik, predseda ZMOS, prevzal darček od p. Andrusovej so slovami:

V mene nás všetkých sa chcem poďakovať Združeniu Ukrajinských miest a obcí za darček, ktorý bude mať miesto v našej Kancelárii ZMOS. Vieme, aké to majú na Ukrajine ťažké a to úprimné poďakovanie a patrí celému nášmu združeniu a viem,

že veľká skupina z vás sa priamo angažovala v dobrovoľnej pomoci už začiatku toho nešťastného konfliktu, ktorý Ukrajina prežíva. Chceli by sme v mene nás všetkých popriať vám, na Ukrajine, aby tento konflikt bol čo najskôr ukončený, aby ste netrpeli a hlavne aby sa mier do Európy navrátil. Chápem, že je to ťažké, pretože napadnutá a z časti okupovaná krajina sa chce a musí brániť.

Ďakujem všetkým, ktorí pomáhate, ďakujem všetkým, ktorí máte partnerskú spoluprácu so samosprávami na Ukrajine a verím, že s božou pomocou sa v nejakom čase podarí tento nešťastný konflikt ukončiť tak aby sme sa opäť mohli tešiť z normálnej spolupráce z dobrých medziludských vzťahov.

Držíme vám palce a nech sa vám na Ukrajine darí. Ďakujem pekne.

Jozef Filipko, prezident Združenia hlavných kontrolórov Slovenskej republiky

Za dobrými výsledkami je množstvo tvrdej práce

Vážený pán predseda, vážené predsedníctvo, milé delegátky a delegáti, ctení hostia,

v mene Združenia hlavných kontrolórov Slovenska vám chcem poďakovať za pozvanie na váš snem. Pre mňa je to opäť zážitok zúčastniť sa ho a rovnako bol pre mňa zážitok aj vypočuť si príhovor pána predsedu Božika.

Napriek tomu, že na Slovensku by malo byť toľko kontrolórov ako je primátorov a starostov, niektoré

obce nemajú obsadené tieto pozície. Presnejšie informácie má NKÚ a v súčasnosti pripravujú dotazníkový prieskum na spresnenie tohto údaju.

Naše združenie má približne 200 členov a dá sa povedať, že podobnej ako pán Božik, aj ja sa teším každému novému členovi nášho združenia.

Naše združenie zastrešuje približne jednu tretinu obcí a miest na Slovenska pretože mnohí kontrolóri vykonávajú svoju činnosť vo

viacerých obciach. Sú i takí, ktorí majú v úväzku desať i viac obcí. Je to jeden z problémov, ktorý naša legislatíva týkajúca sa samosprávy nerieši. Teším sa na to, že sa možno podarí – i v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska – posunúť sa aj v tejto otázke dopredu.

Chcem vyjadriť obdiv a uznanie práci ZMOS, jeho predsedníctva i predsedu. Ako štatutár organizácie

viem, že za dobrými výsledkami je množstvo tvrdej práce, ktorá sa nedá robiť bez dobrého tímu.

Spoluprácu Združenia miest a obcí Slovenska so Združením hlavných kontrolórov i vysoko vážime. Táto spolupráca začala pred štyrmi rokmi a v súčasnosti pracujeme na aktualizácii nášho spoločného memoranda. Verím, že spolupráca našich združení bude prínosom a

bude nápomocná nielen pre samosprávy, ale aj pre obyvateľov Slovenska. Rovnako verím, že práca hlavných kontrolórov je prínosom nielen pre primátorov a starostov, ale pre všetky samosprávy.

Prajem združeniu miest a obcí Slovenska veľa pozitívnej energie, veľa úspechov a teším sa na ďalšiu spoluprácu.

Ďakujem za pozornosť.

Obce riskujú miliónové straty, mnohé poisťky sú príliš staré

ODBORNÍK RADÍ

Jaroslav Krajňák
riaditeľ pre neživotné
poistenie FinGO.sk

Živly na Slovensku ukazujú čoraz väčšiu silu. Každý rok spôsobujú miliónové škody nielen na majetku občanov, ale aj samotných miest a obcí. Preto je na mieste skontrolovať poistenie, ktoré samosprávam pomôže pokryť finančné straty.

Každý rok sme svedkami ničivých živelných udalostí. Rizikom nie sú len letné búrky, návalové dažde a povodne, ktoré každý rok potrápia obce na celom Slovensku, ale aj nepredvídateľné zemetrasenia či požiare. Tie doslova za pár sekúnd vedú poškodiť obecný majetok, či už úrady, kultúrne domy, školy, ale aj zariadenie, stroje a techniku.

Miliónové škody na obecných úradoch, školách či kulturákoch

Stačí si spomenúť na vlnajší rozsiahly požiar v Banskej Štiavnici, pri ktorom škody musela dotovať vláda. Podobne to dopadlo po októbrovom zemetrasení na východnom Slovensku, kde sa škody vyšplhali na 16 miliónov eur.

„Pri tomto zemetrasení až 10 miliónov eur tvorili škody na verejných stavbách, obecných úradoch, školách, kultúrnych domoch či kostoloch. Aj po tejto udalosti sa žiaľ ukázalo, že veľa obcí malo svoj majetok podpoistený alebo mali nedostatočné poistné krytie, takže im poisťovne nemohli kompenzovať škody v plnej výške,“ upozorňuje riaditeľ pre neživotné poistenie v spoločnosti FinGO.sk Jaroslav Krajňák.

Staré poistné zmluvy a podpoistenie

Odborník konštatuje, že väčšina samospráv si svoj majetok poistila pred rokmi a odvtedy svoje zmluvy nekontrolovali. Takéto obce sú podpoistené a riskujú, že po škodových udalostiach, ku ktorým dochádza jednak po živelných udalostiach, ale aj z dôvodu vandalizmu či krádeží, od poisťovní dostanú nižšie poistné plnenie. Vzniknuté straty tak budú musieť hradiť aj z vlastných zdrojov.

„V praxi sa často stretávame s tým, že starostovia nevedia, či a ako je obec poistená. Niektoré samosprávy nie sú poistené vôbec, iné majú aj 20- či 30-ročné poistné zmluvy, pričom niektoré sú dokonca uzavreté ešte v slovenských korunách. Riešili sme prípad, kedy bol obecný úrad poistený na 50-tisíc slovenských korún. Keď túto sumu prerátame na 1670 eur, za to dnes nedokážete ani opraviť strechu, nie to postaviť a zariadiť celý úrad,“ vysvetľuje Krajňák.

Problémom je aj to, že ak budovy nie sú poistené v dostatočnej výške, poisťovňa po škodovej udalosti obci môže vyplatiť znížené poistné plnenie. Ak je napríklad na poisťke hodnota budovy nižšia o 25 % ako je jej súčasná hodnota, poisťovňa môže namiesto plnenia 100 000 eur vyplatiť len 75 000 eur.

Obce by si mali poistiť majetok aj zodpovednosť

Aby boli obce a mestá dostatočne chránené, mali by mať kvalitne poistený majetok a takisto zodpovednosť. „Obciam poisťujeme v prvom rade budovy ako sú obecné úrady, školy, domy smútku, ale takisto aj hnutelné veci ako sú zásoby, technika v budovách, zariadenie na ihriskách a podobne. Netreba zabúdať ani na obecné poľnohospodárske stroje, traktory, takisto na celý vozový park,“ opisuje expert z FinGO.sk.

Podľa Krajňáka je často podceňovaným, ale veľmi dôležitým aj poistenie zodpovednosti obce. Tá

by mala zahŕňať zodpovednosť starostu, zodpovednosť za škodu v súvislosti s výkonom funkcie a tiež zodpovednosť z vlastníctva nehnuteľnosti.

Mnohé samosprávy sa spamätajú neskoro

Skúsenosti z posledných rokov sú dôkazom toho, že živelným pohromám môže byť vystavený prakticky ktokoľvek - obce, firmy aj bežní ľudia. Aj preto odborník každej samospráve odporúča čo najskôr skontrolovať uzavreté poistné zmluvy, aktualizovať poistné sumy a v prípade potreby aj rozšíriť rozsah poistného krytia tak, aby sa v prípade nečakaných udalostí vyhli finančným problémom.

„Podobne ako je to v prípade rodinných domov a bytoviek, aj starostovia obcí sa veľakrát až po živelných udalostiach spamätajú a pýtajú sa, čo všetko im kryje ich poistenie, aké škody im poisťovňa preplatí a v akej výške. Bohužiaľ, veľa samospráv rieši obsah svojho

poistenia až po funuse. Pri poistných udalostiach tak nevládnú uhradiť škody a môžu sa zbytočne dostať do finančných problémov,“ dodáva Jaroslav Krajňák, riaditeľ pre neživotné poistenie v spoločnosti FinGO.sk.

Čo všetko si obce vedia poistiť

Majetok:

- všetky budovy obce (obecný úrad, bytové domy, dom smútku...)
- hnutelné veci (vybavenie budov, zásoby...)
- elektroniku a stroje (technické a technologické zariadenia budov, výpočtová technika, traktory...)
- vozový park

Zodpovednosť za škody:

- zodpovednosť starostu
- zodpovednosť za škodu v súvislosti s výkonom funkcie
- zodpovednosť z vlastníctva nehnuteľnosti

Nezabudnite na časté riziká

- živelné riziká (povodeň, záplava, zosuv pôdy, víchrica, oheň...)
- vandalizmus (vonkajší, vnútorný...)
- krádež (lúpež, vlámanie...)
- rôzne druhy pripoistení (atmosférické zrážky, búrlivý vietor, spätné vystúpenie vody, náraz vozidla...)
- technické riziká (konštrukčná chyba stroja, vada materiálu, nešikovnosť obsluhy, skrat, prepätie...)
- riziká z poistenia zodpovednosti (škody na zdraví a živote, na veci, následnú majetkovú ujmu vrátane ušlého zisku, funkcia starostu...)

Zdroj: FinGO.sk

POISTENIE MAJETKU OBCE

POISTENIE ZODPOVEDNOSTI ZA ŠKODY

FINANCOVANIE A PORADENSTVO

PARTNERSKÉ SPOLUPRÁCE

SME ŠPECIALISTI NA SAMOSPRÁVU

PREČO SPOLUPRACOVAŤ S FINGO.SK

- **kompletné portfólio všetkých poisťovní** na Slovensku
- výber ideálneho **poistenia na mieru**
- **sieť skúsených odborníkov** v každom okrese

- **audit a optimalizácia** existujúcich starých zmlúv
- **riešenie poistných udalostí**
- **pravidelný servis a starostlivosť** každý rok

Nájdete nás na celom Slovensku

E-mail: obce@fingo.sk
Telefón: 0903 238 638, 0903 108 551

Štát zanedbáva problematiku hluku, môžu nám hroziť miliónové sankcie

Problematika hluku vo vonkajšom prostredí nie je na Slovensku v podstate nikým riadená. Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR si v kontrolovaných rokoch 2020 až 2023 svoje úlohy plnil len formálne, Ministerstvo zdravotníctva (MZ) SR sa ako gestor o túto oblasť nezaujímal, nekoordinovalo spoluprácu zainteresovaných rezortov cez pravidelné stretnutia či pracovnú skupinu. S ÚVZ spolupracovalo nedostatočne a neusmerňovalo ho. Úrad zase nekomunikoval otvorene o nedostatkoch, s ktorými sa v praxi stretol.

Za neplnenie povinností Slovensko čelilo v roku 2020 žalobe pred Súdny dvorom Európskej únie (EÚ). Do budúcnosti môže hroziť aj ďalšia žaloba už s miliónovými sankciami. Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR sa práve z tohto dôvodu zameriava na prevenciu procesov riadenia systému ochrany obyvateľstva pred hlukom v životnom prostredí a plnenie povinností zodpovednými orgánmi.

Hluk v životnom prostredí zásadne ovplyvňuje zdravie a kvalitu života ľudí. Jeho nadmerné množstvo podľa viacerých štúdií vedú k nárastu stresu, bolestiam hlavy, zhoršeniu spánku, zvýšeniu cholesterolu, artritíde, poškodeniu kostí a kĺbov a následným ochoreniam, akými sú napr. kardiovaskulárne choroby. Zdraviu škodlivým hladinám hluku je v Európe vystavených 20 percent európskej populácie (viac ako 100 miliónov ľudí). Každý rok sa v dôsledku hluku v životnom prostredí objaví 48 000 nových prípadov ischemickej choroby srdca a dochádza k 12 000 predčasným úmrtiam. Odhaduje sa, že 22 miliónov ľudí trpí vysokou mierou chronického obťažovania hlukom a 6,5 milióna ťažkou chronickou

poruchou spánku. Preventívne opatrenia v tejto oblasti preto majú výrazný vplyv na znižovanie výdavkov spojených s následnou liečbou týchto ochorení. Smernica z roku 2002 určuje spoločný postup členských štátov EÚ pri zabránení, prevencii či znižovaní škodlivých účinkov hluku.

„Vzhľadom na neplnenie povinností za rok 2011 zo strany Slovenska voči EÚ vyplývajúcej zo smernice, začala Európska komisia voči našej krajine v roku 2020 konanie o porušení zmluvy s EÚ. Toto vyústilo do žaloby pred Súdny dvorom EÚ,“ priblížil podpredseda NKÚ Jaroslav Ivančo s tým, že problémy s plnením si povinností pretrvávajú, keďže štát doposiaľ nepredložil strategické hlukové mapy ešte za rok 2021. To predstavuje riziko ďalšej žaloby a možných až miliónových sankcií zo strany EÚ.

Proces zberu, analýzy a vizualizácie údajov o úrovniach hluku v určitej oblasti, takzvané mapovanie, malo identifikovať a kvantifikovať zdroje hluku a ich vplyv na okolité prostredie a obyvateľstvo. Mapovanie hluku je dôležité pre mestské plánovanie, reguláciu a implementáciu opatrení na zníženie hlukovej záťaže. V rámci celej EÚ sa robí v pravidelných päť-

ročných cykloch, na Slovensku sa uskutočnilo prvý raz v roku 2007 (referenčný rok 2006). Nasledujúce referenčné roky boli 2011, 2016 a 2021, z ktorých sa vypracúva strategická hluková mapa (SHM) a v nadväznosti na jej výsledky sa prijímajú akčné plány (AP) ochrany pred hlukom. Vypracovanie týchto máp a plánov má v súčasnosti 10 povinných osôb, medzi ktoré patria napr. Národná diaľničná spoločnosť, Železnice Slovenskej republiky, Slovenská správa ciest, mesto Košice, mesto Bratislava. ÚVZ mal následne zo získaných dokumentov zhromažďovať dáta, vytvárať databázy, vyhodnocovať plnenie úloh, vypracovávať stanoviská k určeniu hraníc aglomerácií a informovať o tom Komisiu.

Kontrola NKÚ však odhalila, že úrad nezhrmažďoval údaje zo strategických hlukových máp a akčných plánov a nevytváral databázu z týchto údajov. Zároveň nemal vypracované interné postupy na zhromažďovanie dát, posudzovanie SHM a AP či vytváranie databáz. Kontrolóri tiež zistili, že odborné usmernenia ÚVZ neboli upravené podľa platných smerníc EÚ, čo vytvára riziko predkladania nesprávnych údajov. „Ukázalo sa tiež, že povinné

osoby predkladali úradu strategické hlukové mapy a akčné plány s oneskorením. V niektorých prípadoch až po siedmich rokoch. Úrad verejného zdravotníctva ich pritom vyzýval na predloženie dokumentov po uplynutí lehoty predkladania,“ doplnil J. Ivančo s tým, že povinné osoby by mali byť vyzývané ešte pred uplynutím lehoty. ÚVZ za neplnenie týchto povinností neukladal povinným osobám pokuty. Svoju úlohu si neplnil ani rezort životného prostredia, keďže neurčil tiché oblasti v otvorenej krajine. Tieto oblasti mali byť zohľadnené pri vypracovaní strategických hlukových máp.

Ministerstvo zdravotníctva tiež nežiadalo od Úradu verejného zdravotníctva odpočet plnenia úloh a ani neiniciovalo kontrolu plnenia týchto úloh, nekomunikovalo, neusmerňovalo a ani nespolupracovalo s ÚVZ s cieľom vyriešiť problémy. Rezort nemal vyčleneného zamestnanca, ktorý by sa venoval explicitne problematike hluku. Zároveň prezentoval názor, že táto oblasť je výlučnou zodpovednosťou ÚVZ, ktorý na oblasť hluku vyčlenil jedného zamestnanca. „Ako gestor sa však nemôže zbaviť zodpovednosti za riadenie tejto problematiky a

malo sa aktívne podieľať na riešení existujúcich problémov, ktoré pretrvávajú od roku 2016, keď Komisia adresovala Slovensku výzvu na plnenie povinností,“ dodal podpredseda NKÚ J. Ivančo.

Ministerstvo napríklad nemá zákonom vymedzené kompetencie v oblasti kontroly plnenia úloh úradom. V susednom Česku sú pre jednotlivých aktérov problematiky hluku vo vonkajšom prostredí jasne stanovené kompetencie a úlohy, ktoré majú plniť. Zákon tiež na Slovensku neurčuje orgán, ktorý by mal identifikovať povinné osoby na predkladanie strategických hlukových máp a akčných plánov. Je tak len na povinnej osobe, či sa z vlastnej iniciatívy k tejto povinnosti prihlási. V Českej republike napríklad takéto mapy vypracováva štátna príspevková organizácia rezortu zdravotníctva na základe dát, ktoré jej poskytujú externé subjekty.

Národní kontrolóri na základe zistení odporúčajú parlamentnému výboru pre zdravotníctvo, aby zaviazal rezort zdravotníctva iniciovať legislatívne zmeny zákona o posudzovaní a kontrole hluku, ktoré komplexne zastrešia a budú riešiť túto problematiku.

(NKÚ)

2024
www.nku.gov.sk

Kontrolované obdobie:
2020 až 2023

Spolupráca a komunikácia štátnych úradov zlyhávala

Na riešenie problémov hluku to malo negatívny dopad, hrozia sankcie z EÚ

Ministerstvo zdravotníctva SR

Vládou SR určený gestor problematiky hluku v životnom prostredí

MZ SR nekoordinovalo spoluprácu, nekonali sa pravidelné stretnutia ani sa nevytvárali pracovné skupiny

Legislatíva je nedostatočná

Zodpovednosť za vypracovanie SHM a AP štát preniesol na iné subjekty, napr. mestá Bratislava a Košice, ŽSR, SSC

Ministerstvo dopravy SR

Spolugestor

Ministerstvo životného prostredia SR

Spolugestor (určuje tiché oblasti v otvorenej krajine)

Čo sme zistili na Úrade verejného zdravotníctva SR:

Nezhromažďoval údaje zo **Strategických hlukových máp** a **Akčných plánov**

Nevytváral **databázy**

Nepripravoval postupy na vypracovanie SHM a AP

Nevyhodnocoval plnenie úloh z **Akčného plánu**

Sledoval a posudzoval **SHM a AP**

Vypracovával stanovisko k určeniu **hranice aglomerácie**

Informoval **Európsku komisiu**

Za neplnenie povinností čelilo Slovensko v roku 2020 žalobe pred Súdny dvorom EÚ, do budúcnosti môže hroziť aj ďalšia žaloba už s miliónovými sankciami

SHM: Strategická hluková mapa
AP: Akčný plán

Kontrola:
Hluk v životnom prostredí

Agroinštitút bol zrušený v rozpore so zákonom, rezort dočasne stratil kontrolu nad miliónovým majetkom

Agroinštitút Nitra nebol v roku 2022 zrušený v súlade so zákonom o štátnom podniku. Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR nevychádzali z platnej legislatívy, boli zmätočné, nevykonateľné a spôsobili veľkú právnu neistotu. Vyplýva to z auditu Najvyššieho kontrolného úradu (NKU) SR.

„Nesprávny postup vedenia rezortu pôdohospodárstva mal dokonca za následok dočasnú stratu kontroly nad majetkom po zaniknutom Agroinštitúte. Ministerstvo nemalo de facto vyše roka kontrolu nad štátnym majetkom, ktorý mal podľa znaleckého posudku hodnotu viac ako 11 miliónov eur,“ približuje podpredsedníčka národných kontrolórov Henrieta Crkoňová. „Z hľadiska závažnosti zistení, protokol z kontrolnej akcie odstúpime na základe memoranda o spolupráci pre podozrenie z porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku nitrianskej krajskej prokuratúre,“ hovorí H. Crkoňová.

Slovensko ako členský štát EÚ je povinné mať tzv. AKIS - pôdohospodársky znalostný a informačný systém prístupný verejnosti s komplexnými dátami z poľnohospodárstva. Ministerstvo pôdohospodárstva sa rozhodlo, že tento záväzok splní reorganizáciou svojich existujúcich inštitúcií a presu-

nom agendy do kompetencie jednej podriadenej organizácie. Chýbala pritom predovšetkým jednotná digitálna platforma s komplexným prístupom k dátam z agrosektora. Túto úlohu dostal zrealizovať Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií (IZPI), ktorý začal pôsobiť začiatkom roka 2023 premenovaním dovtedajšej štátnej príspevkovej organizácie - Agentúry pre rozvoj vidieka a do jeho pôsobnosti boli presunuté tiež vedecko-výskumné aktivity Agroinštitútu spolu so zamestnancami, knižnicou, informačnými technológiami, doškolovacím centrom v Lučenci, administratívnou budovou a hotelom v meste Nitra. Menšia časť majetku prešla do štátneho podniku Agrokomplex Národné výstavnisko, s ktorým bol Agroinštitút rozhodnutím vedenia rezortu pôdohospodárstva oficiálne zlúčený. „Podľa zákona o štátnom podniku - majetok a záväzky pri zlúčení prechádzajú zo zanikajúceho podniku na

iný už jestvujúci podnik, ktorý sa tým stáva jeho právnym nástupcom. Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií nebol štátnym podnikom, a tak naň majetok nemohol prejsť,“ zdôraznila podpredsedníčka úradu. „Na celej veci je zarážajúca skutočnosť, že zástupcovia ministerstva konali napriek upozorneniu, že navrhovaná transformácia štátneho podniku nie je v súlade so zákonom,“ uviedla ďalej.

Rozhodnutia ministerstva o prechode správy majetku boli nevykonateľné a v rozpore s ústavným princípom legality, keďže orgány verejnej moci môžu konať a rozhodovať len na základe zákona a v jeho rozsahu. „Ministerstvá nie sú oprávnené vyplňať medzery v právnych predpisoch ich svojvoľným výkladom. Ak existuje potreba iného postupu, ako ustanovuje zákon, je možné príslušnú normu novelizovať,“ zdôraznila H. Crkoňová a pripomenula, že „NKU dlhodobo odporúča no-

velizovať zákon o štátnom podniku, keďže ide o starú federálnu legislatívu ešte z roku 1990, ktorú už treba zmeniť a modelovať na súčasnú dobu. Jej neaktualnosť sa ukázala aj pri iných kontrolách štátnych podnikov v rezorte pôdohospodárstva, životného prostredia či ministerstva obrany,“ dodala.

Rezort pôdohospodárstva sa až v marci 2023 obrátil na ministra financií, aby ho usmernil v súvislosti s evidenciou majetku v správe IZPI. Následne v auguste dostal odpoveď a okrem iného sa v nej uvádzalo, že MPRV a ani IZPI nemôžu byť právnymi nástupcami štátneho podniku Agroinštitút Nitra a rozhodnutie ministerstva z roku 2022 označil za zmätočné. Rezort financií v súvislosti so vzniknutou situáciou uviedol, že majetok štátu, ktorý nie je v správe žiadneho správcu, spravuje podľa zákona dočasný správca, tzn. okresný úrad v sídle kraja, v ktorého územnom obvode sa majetok nachádza.

Majetok, ktorý ministerstvo pôdohospodárstva chcelo previesť na Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií, sa tak po usmernení nakoniec vo februári 2024 dostal do dočasnej správy Okresných úradov Nitra a Banská Bystrica. Nehnutelný a vymedzený hnutelný majetok bol v čase ukončenia kontroly nakoniec prevedený v súlade so zákonom o správe majetku štátu ponukovým konaním z dočasnej správy do správy IZPI. Stalo sa tak až po vyše roku a pol, odkedy ho mal mať Inštitút podľa pôvodného zámeru ministerstva. V čase kontroly ale nebolo stále doriešené preklopenie potrebných dát. „Aj táto kontrola ukazuje, že je potrebné zvažovať a dôsledne pripraviť prípadné reorganizácie či vznik nových štátnych inštitúcií a orgánov. Lebo okrem zvýšených nákladov môže byť ich vznik spojený aj s legislatívnymi problémami,“ uzatvára podpredsedníčka národných kontrolórov.

(NKU)

2024

Kontrolované obdobie: 2022 - 2024

Štátny podnik Agroinštitút v Nitre bol zrušený v rozpore so zákonom

Rozhodnutia MPRV SR:

- 31. 8. 2022**
Začlenenie činnosti, vzťahov, práv, povinností, záväzkov, správy majetku a financií do Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií k 1.1.2023
- 21. 11. 2022**
Zrušenie Agroinštitútu bez likvidácie zlúčením s agrokomplexom k 1.1.2023

30.12.2022

2024

31.12.2022

- Agentúra pre rozvoj vidieka**
Zmena názvu od 1.1.2023
- Inštitút znalostného pôdohospodárstva a inovácií (IZPI)**
Dohoda o prechode práv a povinností
- Okresný úrad Nitra**
Dočasná správa majetku v hodnote 9,9 mil. €
- agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, štátny podnik**
Protokol o vymedzení majetkových hodnôt a záväzkov

Pre podozrenie z porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku **odstúpime protokol z kontrolnej akcie prokuratúre**

Majetok a záväzky zanikajúceho štátneho podniku prechádzajú podľa zákona na iný š.p., ktorý sa stáva jeho právnym nástupcom. IZPI nebol štátnym podnikom, a tak naň majetok nemohol prejsť

Ministerstvá nie sú oprávnené vyplňať medzery v legislatíve ich svojvoľným výkladom

Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR nevychádzali z platnej legislatívy

Boli zmätočné, nevykonateľné a spôsobili veľkú právnu neistotu

Nesprávny postup vedenia rezortu mal dokonca za následok dočasnú stratu kontroly nad majetkom po zaniknutom **Agroinštitúte**

Ministerstvo nemalo de facto vyše roka kontrolu nad štátnym majetkom, ktorý mal hodnotu **viac ako 11 miliónov eur**

Výzva s cieľom zabezpečiť rovný prístup k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania pre marginalizované rómske komunity

Úrad vlády SR/Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ako sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko 2021 – 2027 pre oblasť inklúzie marginalizovaných rómskych komunít vyhlásil 1. augusta 2024 dopytovo-orientovanú výzvu s názvom „Rozšírenie kapacít základných škôl v obciach s prítomnosťou MRK v Bratislavskom samosprávnom kraji“.

Cieľom výzvy je zlepšiť prístup znevýhodnených skupín ako sú marginalizované rómske komunity k inkluzívnemu a vysokokvalitnému personalizovanému vzdelávaniu prostredníctvom investícií do infraštruktúry vo vzdelávacích zariadeniach v nesegregovanom prostredí. Finančné prostriedky alokované vo výzve sú určené na stavebné úpravy, rekonštrukciu, výstavbu, prístavbu, nadstavbu vzdelávacích zariadení, ako aj obstaranie a modernizáciu materiálo-technického vybavenia.

Súčasťou podpory môžu byť tiež stavebné úpravy a rekonštrukcia priestorov na školskú jedáleň, prípadne výdajňu jedla, ako aj výstavba a rekonštrukcia školských športovísk. Uvedené aktivity pomôžu zabezpečiť rovnosť príležitostí pre všetky deti a žiakov bez rozdielu s rešpektovaním ich individuálnych osobitostí a rozmanitých výchovno-vzdelávacích potrieb.

Výzva je určená pre obce Bratislavského samosprávneho kraja s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, ktoré sa nachádzajú v Atlase rómskych komunít 2019 a jeho následných aktualizáciách.

Výška finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej únie a štátneho rozpočtu vyčlenených na výzvu je 10 499 172,5 EUR. Predložené žiadosti sa budú posudzovať

vať v troch hodnotiacich kolách, pričom uzávierka 1. hodnotiaceho kola je 30.09.2024 a uzávierky ďalších dvoch sú v októbri a novembri tohto roka.

„Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity vyhlásil v poradí už 8. výzvu Programu Slovensko 2021-2027. Podpora vo výzve je určená pre viac rozvinutý región – to znamená obce Bratislavského samosprávneho kraja s prítomnosťou rómskych komunít. Podmienky, v ktorých sa deti vzdelávajú a trávajú svoj čas sú veľmi dôležité pre ich ďalší rozvoj a pôsobenie. Preto investície do škôl považujem za kľúčové, ak chceme začať riešiť integráciu Rómov už v školskom prostredí,“ hovorí Alexander Daško, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity.

„Touto výzvou máme ambíciu vytvoriť podmienky pre transformáciu školy na otvorenú školu ako centra vzdelávania, športu a kultúry za účelom jej priblíženia sa širokej verejnosti na princípe konceptu „SMART“ školy.“ pokračuje Alexander Daško.

Zverejnenú výzvu nájdete na www.eurofondy.gov.sk a www.romovia.vlada.gov.sk. Pre viac informácií kontaktujte vyzvy.mrk@vlada.gov.sk.

(Zdroj: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, ZMOS)

Školský program prináša ovocie do vyše 5 000 škôl

Pre najbližšie, šesťročné, programové obdobie sa na základe výzvy platnej do konca mája prihlásilo PPA dovedna 52 žiadateľov. Desať garantuje distribúciu mlieka a mliečnych výrobkov, zvyšných 42 plánuje už od nového školského roka distribuovať škôlkarom a školákovi ovocie, zeleninu a výrobky z nich.

Súčasťou Školského programu sú aj sprievodné vzdelávacie opatrenia. Či už sú to rôzne ochutnávky pre žiakov, exkurzie u pestovateľov aj chovateľov, alebo výsadba školských záhrad. Úlohou vzdelávacích opatrení je vybudovať vzťah detí k poľnohospodárstvu a priblížiť im rozmanitosť poľnohospodárskych výrobkov, najmä tých, ktoré sa pestujú alebo vyrábajú v ich regióne.

Vďaka Školskému programu tak majú státisíce žiakov a žiačok v materských, základných aj špeciálnych školách rozšírenú ponuku stravovania. Jej súčasťou môžu byť okrem mlieka a jeho bezlaktózových variácií, aj biele jogurty, acidofilné mlieko, tvaroh alebo syr. Ponuka ovocia a zeleniny, ktoré majú školy k dispozícii, pozostáva nielen z čerstvého ovocia a zeleniny, ale aj zo spracovaných produktov. Školské zariadenia tak môžu

dostať 100%-tné ovocné aj zeleninové šťavy, ovocné pyré alebo aj sušené jablkové lupienky. Tieto sa nezapočítavajú do stravovacieho normatívu.

Školský program je financovaný z prostriedkov Európskej únie a

spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Noví žiadatelia budú mať možnosť požiadať o zaradenie do programu znovu v máji roku 2025. Školám, ktoré sa ešte nezapojili do Školského programu a majú záujem, odporúčame pre viac informácií navštíviť stránku Školského programu. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka je gestorom Školského programu a jeho administratívnu časť, teda výzvy pre žiadateľov, kontrolu plnenia jeho podmienok či samotné vyplácanie, má na starosti PPA.

V uplynulom školskom roku sme do Školského programu mali zapojených 3 563 škôl v časti Mlieko a mliečne výrobky a vďaka podpore bolo na 5 250 školách zabezpečené čerstvé ovocie, zelenina, pyré či šťavy.

(Zdroj: PPA, ZMOS)

Implementácia nového vzdelávacieho programu v základných školách od septembra 2024

Od septembra 2024 začne viac ako 400 základných škôl implementovať nový vzdelávací program, čím sa tieto školy pripoja k 39 školám, ktoré tento systém úspešne zaviedli už v uplynulom školskom roku.

Tento program obsahuje aktualizované učebné osnovy, moderné vyučovacie metódy a kladie dôraz na rozvíjanie kritického myslenia a digitálnych zručností. Zmena predstavuje významný posun v prístupe k vzdelávaniu.

Ministerstvo školstva podporuje túto transformáciu praktickým Sprievodcom tvorbou školského vzdelávacieho programu, ktorý zahŕňa aj reálne ukážky zo školských prostredí s využitím nového systému. S dôrazom na interdisciplinárne a digitálne vzdelávanie, nové úlohy učiteľov a podporu prostredníctvom regionálnych centier a mentorov, má byť nová generácia pripravená na riešenie aktuálnych výziev a prispôsobovanie sa dynamickému svetu.

Tento sprievodca tiež poskytuje školám prehľad základných krokov, ktoré rezort odporúča pri tvorbe vlastných ŠkVP. Vytváranie týchto programov je kľúčovým nástrojom, ako reagovať na potreby a potenciál žiakov, pričom zohľadňuje stanovené ciele a obsah vzdelávania. Ukážky zahŕňajú vysvetlenia a praktické odporúčania pre učiteľov pri definovaní vzdelávacích cieľov, voľbu vyučovacích stratégií a hodnotenie výsledkov vzdelávania.

Nové metódy vzdelávania počí-

tajú s novou úlohou učiteľa v triede. Nebude iba „odovzdávačom“ informácií, ale stane sa odborným sprievodcom.

Žiakov bude viesť k tomu, aby sa naučili informácie vyhľadať, vyhodnotiť a správne použiť. Pripraviť učiteľov na novú rolu pomôžu mentori v Regionálnych centrách podpory učiteľov. V aktuálnom školskom roku ich funguje 32 naprieč celým Slovenskom. Od 1. septembra 2024 pribudne ďalších 8. Vznikne tak sieť 40 podporných centier v každom regióne, v ktorej bude pôsobiť 400 mentorov.

Abyste sa nový vzdelávací program dostal do života, je potrebná nielen podpora existujúcich učiteľov, ale aj príprava budúcich pedagógov.

Rezort školstva spustil 1. decembra 2023 výzvu na grantový program, do ktorého sa môžu zapojiť všetky pedagogické fakulty verejných vysokých škôl na Slovensku. Zámerom výzvy je podpora vzniku nových učiteľských študijných programov a zavedenie zmien v študijných programoch, ktoré podporujú inkluzívne vzdelávanie, vrátane vzdelávania detí a žiakov s odlišným materinským jazykom, rozvoj digitálnych kompetencií a posilňovanie rovnosti medzi ženami a mužmi. Výzva je otvorená do 30. júna 2025 a je na ňu alokovaných 2,5 mil. EUR z Plánu obnovy a odolnosti SR.

(Zdroj: MŠ SR, ZMOS)
Snímka: MŠ SR

Zriaďovatelia škôl musia do 10. augusta 2024 predložiť zoznamy detí na stravovaciu dotáciu

Do 10. augusta 2024 musia zriaďovatelia škôl predložiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny aktualizované zoznamy detí, pre ktoré žiadajú o dotáciu na stravu na obdobie od 1. septembra 2024 do 31. decembra 2024.

Cieľom dotácie je zabezpečiť stravovanie pre deti v poslednom ročníku materskej školy, pre deti v základných školách, pre deti v prvom až štvrtom ročníku stredných škôl na osemročných vzdelávacích programoch a pre deti v prvom ročníku päťročného vzdelávacieho programu stredných škôl, ak boli prijaté z ôsmeho ročníka základnej školy.

Poskytovanie dotácie upravuje zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách.

O dotáciu spravidla žiadajú zriaďovatelia škôl na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podrobnejšie informácie o dotácii na stravu sú k dispozícii na stránke Dotácie pre deti na stravu a školské potreby na webovom sídle Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

(Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, ZMOS)

FOTOVOLTICKÁ ELEKTRÁREŇ pre MESTÁ a OBCE NA SPLÁTKY BEZ ÚVEROVÉHO ZAŤAŽENIA

SLUŽBA NA KLÚČ

1. Konzultácia s klientom

2. Podklady spotreby

3. Zameranie budov

4. Ponuka FVE

5. Ponuka financovanie a poistenie FVE

6. Žiadosť distribútorovi o pripojenie

7. Projektová dokumentácia

8. Energetická štúdia /audit/ certifikát

9. Žiadosť o dotáciu

10. Financovanie

11. Realizácia

12. Poistenie

13. Servis

NADŠTANDARDNÉ SLUŽBY

100 %
na klúč

dotácie, financovanie, realizácia i poistenie

24/7

online monitorovacie centrum

ZÁRUKY & REALIZÁCIE

30 rokov

záruka na výkon

15 rokov

záruka na panely

10 rokov

záruka na batérie

10 rokov

záruka na striedač

FINANCOVANIE & POISTENIE

Financovanie a poistenie fotovoltaiky na mieru

ŠPECIALNY PROGRAM PRE SAMOSPRÁVY NA SPLÁTKY

mrazova@enedom.sk
+421 917 444 320

www.enedom.sk

O investíciách obce i plánovaných projektoch

Využili sme pokojnejšie letné obdobie a vyspovedali prednostu obce Beluša Patrika Štrbáka, aby zrekapituloval zrealizované investície obce a zároveň načrtol prehľad plánovaných projektov. Beluša v okrese Púchov je piata najľudnatejšiu obec bez štatútu mesta na Slovensku.

● Minulý rok zažila obec Beluša investične významný rok. Pripomeniete nám zrealizované investície?

- V minulom roku sme získali viac ako 1.600.000 eur do rozpočtu obce Beluša z externých zdrojov. Najvýznamnejšia čiastka na úrovni cez 600 tisíc smerovala do nového námestia v centre obce a taktiež viac ako 600 tisíc na modernizáciu a rekonštrukciu zberného dvora, kde sme okrem nového oplotenia, osvetlenia a výmeny betónových plôch zakúpili päť kontajnerov s hákovým systémom, dve váhy, kolesový traktor a traktorový nosič s hydraulickou rukou. Vďaka zavedeniu čipových kariet môžeme monitorovať zber odpadu a následne prispôbovať zisteniam ešte efektívnejšiu odpadovú politiku obce.

Asi vizuálne najpôsobivejšiu zmenu prekonalo parkovisko pred obecným úradom, ktoré sa zmenilo na pulzujúce, moderné a zelené centrum obce. Polovegetačné tvárnice dovoľujú dažďovej vode odtekať do zberných nádob, ktorým sa následne zavlážujú dažďové záhrady a rozmanité druhy trvaliek. Námestiu dominuje nové pódium so zelenou strechou, ku ktorému čoskoro pribudne minimalistická nerezová fontána. Tento rok organizujeme letné filmové premietania pod holým nebom, na ktoré sme zakúpili špičkové vybavenie. Už budúci víkend vás pozývame na vynikajúci triler Premlčané s Karlem Rodenom.

Námestie dotvára obecná knižnica, ktorá ponúka okrem kníh aj bohatý kultúrny program. Jej priestory získali svieži a súčasný vzhľad, kde sa sústreďujú pozornosť najmä na možnosť budovania miestnej komunity a potreby stretávať sa a spoločne rásť. Určite odporúčam sledovať sociálne siete knižnice a navštíviť jeden z komunitných klubov, prípadne vybehnúť na film alebo prednášku. Na námestí a ďalších piatich miestach môžu občania používať zadarmo obecné wifi pripojenie.

Zrekonštruovali sme chodník popri materskej škole v Beluši, celú novú ulicu sme zjednosmernili a prispôbili potrebám nielen

motoristov, ale aj cyklistov a peších účastníkov premávky. Vybudovali sme 120 miest, niektoré prestrešené, pre bicykle žiakov Základnej školy v Beluši. Občania môžu taktiež využívať celkom nové uzamykateľné cykloprístrešky na parkovanie bicyklov na železničnej stanici v Beluši. Na prelome rokov sa nám podarilo zmodernizovať verejné osvetlenie v celej obci a jej jednotlivých častiach.

● Obec často hovorí o budovaní zelených riešení, čo okrem vodozádržných opatrení sa v tomto smere minulý rok uskutočnilo a plánuje do budúcnosti?

- Úprimne sa tešíme z dokončeného úseku Vážskej cyklomagistrály medzi Ladcami a Púchovom, ktorý prechádza našou obcou a spája nás s Lednickými Rovňami 90-metrovým cyklomostom. To

považujeme za najväčší úspech v cyklo doprave, kedy sme intenzívne spolupracovali s Trenčianskym samosprávnym krajom pri získavaní pozemkov a vydávaní územných, stavebných a kolaudačných rozhodnutí. Myšlienky nemotorovej dopravy sa snažíme podporovať aj v rôznych ekologických zameraných kampaniach.

Ďalšie cyklostojany by sme chceli ešte tento rok rozmiestniť po obci, aby sme zjednodušili občanom prípadné parkovanie bicyklov. V roku 2023 sme tiež prerobili chodník pri materskej škole, kde ostala jednosmerná cesta prejazdová v oboch smeroch práve pre cyklistov, rovnako ako na námestí. Aktuálne pracujeme na vybudovaní jednosmernej cesty pri škole, aby sme zvýšili bezpečnosť detí aj dospelých, pretože sa tam dopravná situácia nebezpečne komplikovala najmä v čase rannej špičky. Nové chodníky sa zrealizovali aj v okolí úradu a námestia. Aj v tomto prípade sa časť v hodnote 12.800 eur financovala z externých zdrojov SR. Na vybraných úsekoch v obci pribudlo pred letom dopravné značenie upozorňujúce na pohyb detí a obnovilo sa vodorovné značenie.

Pripravujeme projekt na novú cestu na ulici Dr. Adámiho, kde plánujeme vytvoriť cyklochodník pre cyklistov i peších a opraviť

Patrik Štrbák, prednosta obce Beluša

jestvujúcu vozovku. Tiež projektujeme vodovod na ulici Mlynská. Intenzívne pracujeme aj na projektovej dokumentácii pre stavebné povolenie na kanalizáciu v celej obci Beluša, pričom v pozitívnom prípade by mohlo byť najneskôr v prvom polroku 2025 vydané aj stavebné povolenie.

● Také množstvo investícií vyžadovalo určite aj veľa prostriedkov, odzrkadlilo sa to na rozpočte obce? Otvárajú obci ešte financie na ďalšie – väčšie či menšie projekty?

- Napriek naozaj výnimočnému roku hospodárila obec s prebytkom 209 tisíc eur. Usporené financie v hodnote 170 tisíc sme tak mohli použiť na ďalšie investičné aktivity v roku 2024, vrátane pódia na námestí, novej fontány, rekonštrukcie a vybudovanie chodníkov, ale aj ďalších, menších projektov. V knižnici sa nainštalovali rolety, aby sa mohlo premietat aj počas dňa a zároveň sa priestor zbytočne neprehrieval. Menšie dotácie sa nám podarilo získať vďaka kvalitnej práci zamestnancov na nákup kníh a prečalúnenie nábytku, celkovo v hodnote 3.500 eur, z Fondu na podporu umenia.

Hasičom v Beluši sme pomohli so zakúpením detskej mašiny, v Hloží sme zboru pomohli zrealizovať novú podlahu a budeme spolufinancovať aj ďalšie vybavenie pre všetky tri dobrovoľné hasičské zbory za viac ako 9.000 eur získaných z ministerstva.

V Hloží a v Podhorí chystáme kryté prístrešky s ohniskami, na dvoch ihriskách v Hloží a Beluškých Slatinách sa osadili nové hojdačky. Podporili sme projekty participatívneho rozpočtu zamerané na seniorov a znevýhodnených, spolu v hodnote 6.000 eur. Dva sú zamerané na aktivity klubu seniorov a tretí zastrešuje artererapiu pre znevýhodnené osoby. Na úrade aj v zdravotnom stredisku v septembri vybudujeme bezbarierové výtahy, ktoré sprístupnia osobám so zhoršenou pohyblivosťou aj vyššie poschodia. Na jeseň tohto alebo jar budúceho roku sa medzi bytovkami vo vnútrobloku L. Štúra zrekonštruje detské ihrisko, kde sa počíta aj s inkluzívnymi prvkami a kompletne novým povrchom.

Pôjde o väčšiu investíciu, na ktorú získala obec 50.000 eur z ministerstva práce. Pribudnú nové detské prvky, ktoré budú určite výnimočné pre viaceré vekové kategórie.

● V roku 2023 ste plánovali prístaviť triedu v Materskej škole v Beluši na elokovanom pracovisku Hloža, ako pokračujete? Aké ďalšie aktivity chystáte v oblasti školstva?

- V tomto prípade sme boli z technických dôvodov a z dôvodov nekalitety práce nútení odstúpiť od zmluvy s dodávateľom. Naši zamestnanci dotiahli nevyhnutné, aby sme mohli opätovne požiadať o dotáciu. Aktuálne čakáme na rozhodnutie o pridelení dotácie z Ministerstva školstva Slovenskej republiky, čo môže trvať niekoľko mesiacov až rok. Veríme, že sa nám podarí uskutočniť nadstavbu v Hloží v pôvodnej podobe. Zo strany obce a materskej školy sme všetko potrebné spracovali a prispôbili tejto dôležitej investícií tak, aby mohla byť nadstavená jedna trieda pre ďalšie prijaté deti. V najbližších týždňoch plánujeme podať žiadosť o príspevok z Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v rámci výzvy Rýchle energetické opatrenia so zameraním na zateplenie a výmenu strechy v škôlke v Beluši či výmenu nových svietidiel.

Podobne sme žiadali o dotáciu na prístavbu a nadstavbu základnej školy, ktorú zrealizujeme nakoľko v mierne zredukovanej forme.

Na modernizáciu nám prideliť z eurofondov 1,1 milióna, ktoré chceme použiť na zväčšenie školskej jedálne, v ktorej je potrebné zvýšiť kapacitu a prístavbu dvoch až troch nových tried. Aktuálne v areáli školy prebiehajú už spomínané práce na jednosmernej ceste a finišuje projekt financovaný z dotácie Volkswagen v hodnote 100 tisíc eur, za čo patrí veľké poďakovanie vedeniu a zamestnancom základnej školy. Okrem odbornej literatúry a školení zamestnancov sa vytvorila multisenzorická miestnosť Snoezelen a exteriérová učebňa na terapeutické účely. V rámci dotácie sa vybudovali aj oddychové zóny so sedacími vak-

mi na chodbách a v triedach.

Tešia nás aj menšie projekty financované z krajskej environmentálnej schémy Zelené oči, kam patrí Záhrada v poličke a praktické vyučovanie v materskej škole s projektom Dary prírody. V Beluškých Slatinách pokračuje už šiestou zastávkou turistický chodník Cesta básnikov.

V oblasti rozvoja mládeže plánujeme rozšíriť šatne vo futbalovom areáli, pretože súčasné priestory nestačia siedmym aktívnym mládežníckym tímom. Do Hloža pridáme kamery na zvýšenie bezpečnosti športového areálu a oplotíme detské ihrisko pri základnej škole na ulici Slatinskej. Oplotenie chystáme aj na prednej strane cintorína v Hloží. V Podhorí pri kultúrnom dome v týchto dňoch speje k záveru rekonštrukcia dreveného prístrešku.

● V akom štádiu je stavba stanice záchranej služby? Chystáte aj iné náročnejšie investície?

Na novú stanicu záchranej zdravotnej služby bolo vydané právoplatné stavebné povolenie. Operačné stredisko chce začať stavebné práce v priebehu ďalších mesiacov s dokončením teoreticky už na konci roka. S touto stavbou úzko súvisí aj projekt nového obecného zariadenia opatrovateľskej služby, ktorý by mal stanici susediť. V týchto dňoch sme rozbehli projekčné práce a práve začíname štúdiu realizovateľnosti, v ktorej sa určí konkrétny model a charakter stavby.

Chceme pripraviť projektovú dokumentáciu aj k areálu futbalového štadiónu vrátane polyfunkčnej budovy s posilňovňou a ďalším zázemím. Tiež aktívne pracujeme na projekte hokejbalového ihriska v Hloží, ktoré by bolo verejne dostupné a prinieslo by nové športové možnosti pre mládež. Obec podala žiadosť na rekonštrukciu Kultúrneho domu v Beluši, kde čakáme na vyhodnotenie zo strany Ministerstva dopravy SR. Ďalej budeme sledovať otvorené výzvy a hľadať prostriedky na modernizáciu obce tak, aby sa občanom v Beluši žilo čo najlepšie a najkomfortnejšie.

Zhovárala sa Petra MARTIŠOVÁ

Pamätník vo Vrchteplej je poctou partizánom padlým v bojoch v okolí obce

Pamätník SNP nad obcou Vrchteplá v okrese Považská Bystrica je venovaný pamiatke partizánom, ktorí padli v bojoch v okolí obce vo februári a v marci 1945. Pamätník bol až do Nežnej revolúcie miestom pompéznych okresných osláv SNP. Informoval o tom považskobystrický miestny historik Milan Belás.

„Vo Vrchteplej pôsobila od roku 1943 partizánska skupina vedená majorom sovietskej armády Pavlom Zazulovom. Za obydla im slúžili domy v obci, odkiaľ robili výpady proti fašistom do okolia Považskej Bystrice, ale aj do Ražskej doliny. Počas prestrelky 6. februára zomrelo niekoľko partizánov a ich veliteľ. Ďalší partizáni padli 14. marca,“ pripomenul Belás.

Po oslobodení sa 6. júna 1945 uskutočnil vo Vrchteplej spoločný pohreb všetkých partizánov, ktorí padli v bojoch. Pochovali ich na vršku Hôrka nad stredom obce, kde v roku 1949 vybudovali pamätník padlým v SNP. V roku 1978 socialistický režim rozhodol, že pamätník potrebuje dôstojnejšiu podobu. Na návrh architektky Gabriely Cimmermannovej, sochára Stanislava Boroša a maliara Pavla Maňku postavili pamätník v súčasnej podobe.

Pamätník tvorí železobetónová plošina s rozmermi 11 x 20 metrov. Z juhovýchodnej strany smer-

rom od obce stoja dva oddelené, štvrtkruhové, viac ako desať metrov vysoké pylóny z liateho železobetónu. V hornej časti ich spája hviezda z bieleho kovu. Na oboch pylónoch sú z vnútornej strany liate plastiky.

„Za bývalého režimu bol pamätník miestom pompéznych osláv SNP. Navštevovali ich nielen ľudia z Považskej Bystrice, ale aj zo

širokého okolia, nechýbali školáci, ale ani priami účastníci SNP. Po Nežnej revolúcii sa pompa vytratila, pomaličky sa na to zabúdalo a oslavy boli čoraz skromnejšie. I napriek tomu sa v čase osláv SNP aj teraz každoročne pri pamätníku schádzajú ľudia a vzdávajú hold padlým partizánom,“ uzavrel Belás.

(Text a snímka: TASR)

Do povstania sa zapojili takmer všetci Klenovčania, ukrývali tisícky ľudí

Obec Klenovec v severnej časti okresu Rimavská Sobota patrila počas Slovenského národného povstania (SNP) i po jeho potlačení k najvýznamnejším centrom odboja v regióne. Do povstania sa tam zapojila takmer celá dedina, neskôr miestni poskytlí útočisko ľuďom utekajúcim pred postupujúcimi nemeckými jednotkami.

Nemci nakoniec obec obsadili, desiatky ľudí poslali do koncentračných táborov. Pre TASR to uviedla knihovníčka obecnej knižnice v Klenovci Eva Biela.

Prípravy na SNP v Klenovci sa začali niekoľko týždňov pred jeho samotným vypuknutím. Ako sa uvádza v obecnej kronike, do Klenovca boli pár dní pred povstaním privezené ťažké i ľahké guľomety, 750 pušiek, 1500 nemeckých granátov a 40.000 nábojov. Do SNP a odboja sa podľa miestnej knihovníčky zapojila takmer celá dedina.

„V Klenovci bolo toľko mužov ochotných bojovať, že nakoniec bolo zbraní málo, takže sa nedostalo všetkým. Zapájalo sa aj dosť žien, aj tie boli nápomocné. Do dediny sa dovážal zdravotnícky materiál aj potraviny, robili sa aj finančné zbierky,“ priblížila Biela.

V Klenovci počas SNP vychádzali i povstalecké noviny, v dedine a okolí pôsobilo viacero partizánskych skupín. „Snažili sa sabotovať nemecké jednotky a robiť rôzne výpady,“ uviedla Biela s tým, že častým cieľom bola napríklad železnica smerujúca na Tisovec.

Na jeseň a začiatkom zimy 1944 sa v Klenovci sústredilo aj veľké množstvo ľudí, ktorí utekali pred

Pamätník SNP na námestí v Klenovci. Foto: TASR - Lukáš Mužla

postupujúcimi nemeckými jednotkami. Útočisko im poskytl miestni obyvatelia z tamojších lazov, ktoré sa v Klenovci nazývajú kolešne. Podľa knihovníčky Klenovčania takto ukrývali od 2000 do 3000 ľudí.

Do Klenovca sa Nemci dostali po potlačení SNP, obec obsadili koncom roka 1944. Miestnych zradil Antonín Vazač, prezývaný Antek, ktorý sa infiltroval do partizánskej skupiny, no súčasne donášal Nemcom.

„Pod zámienkou, že kontrolujú doklady, nahnali Klenovčanov v noci na Silvestra do kostola a kul-

túrneho domu. Partizáni a tí, ktorí pomáhali partizánom, boli odvezení do koncentračného tábora. Bol medzi nimi aj spisovateľ Vladimír Mináč,“ priblížila Biela.

Odkaz povstania a padlých partizánov v Klenovci a na okolitých kopcoch dodnes pripomína viacero pamätníkov, jeden z nich sa nachádza aj na námestí pred obecným úradom. V Klenovci sa tiež nachádza sovietsky tank či delo, ktoré tam pribudli koncom 60. rokov minulého storočia pri príležitosti výročia SNP.

(TASR)

Prvá partizánska skupina na Východe má pamätník pod Pirnagovým vrchom

Odkaz vzdoru, ktorý pri obci Vinné v Michalovskom okrese rozvírili partizánske skupiny, symbolizuje pamätník pod Pirnagovým vrchom. Umiestnený je nad obcou a je venovaný Jánošíkovej družine.

Pamätník pod Pirnagovým vrchom nad obcou Vinné v okrese Michalovce. Foto: TASR-Roman Hanc

Ako pre TASR uviedla kronikárka obce Alena Holubová, išlo o prvú skupinu, ktorá vznikla na východnom Slovensku v marci 1942 pod vedením Pavla Boroša.

„Pôsobisko mala v lesoch nad obcou Vinné, postupne narástla na 19 členov, značnú časť jej členov tvorili prenasledovaní Židia. Mala vojenský ráz, platila v nej prísna disciplína,“ doplnila Holubová s tým, že v okolí obce Vinné pôsobilo niekoľko partizánskych skupín.

Od leta 1944 v oblasti evidovali Partizánsky oddiel Pugačov, Partizánsky oddiel Jastrab, Partizánsky oddiel Veža, Partizánsku jednotku Kriváň, Partizánsky oddiel Borkaňuk a Partizánsky oddiel Za slobodu Československa.

„Obyvatelia obce Vinné, ale aj okolitých dedín, podporovali partizánske hnutie, keďže v partizánskych skupinách bolo dosť chlapov z Vinného. Ľudia piekli partizánom chlieb, ktorý s ďalšími potravinami nosili do lesa, zabezpečovali šatstvo, šili obuv, poskytovali úkryt vo svojich domoch alebo vo vínnych domkoch na viniciach, ošetrovali ranených a nosili správy,“ uviedla kronikárka.

V čase očakávaného útoku

Červenej armády na Michalovce partizáni podnikali bojové akcie, zajali množstvo nemeckých vojakov s autami a bojovou technikou pri obciach Vinné, Kaluža, Kusín a Trnava pri Laborci.

V októbri 1944 zaútočili Nemci proti partizánom na obec Vinné. Partizáni pred presilou nepriateľa ustúpili späť do lesov spolu s obyvateľmi obce. Nemci obec Vinné obsadili, zvyšok obyvateľstva vyhnaní, dedinu vyrabovali a zapálili. Úplne zhorelo 285 a čiastočne 120 domov, zahynulo osem ľudí.

„Ešte aj po tejto udalosti chodili Nemci do obce rabovať a útočili na partizánov v lesoch, takže obyvateľstvo sa nemohlo vrátiť do svojich domovov. Mali to veľmi ťažké, pretože jeseň bola chladná a daždivá,“ dodala.

Pamätník pod Pirnagovým vrchom, ktorého autorom je Július Machaj, odhalili v auguste 1969. Podľa starostu obce Vinné Mariána Makela k nemu trikrát ročne symbolicky odnesú vence. Priamo v obci majú ešte jeden pamätník padlým hrdinom v druhej svetovej vojne, ktorý odkazuje konkrétne na 30. október 1944, kedy vojaci nacistického Nemecka obec vypálili.

(TASR)

NBS začne predávať zberateľskú euromincu SNP - 80. výročie

Národná banka Slovenska (NBS) začne 8. augusta s predajom striebornej zberateľskej euromince "Slovenské národné povstanie - 80. výročie" v nominálnej hodnote desať eur. TASR o tom informovalo oddelenie komunikácie NBS.

Autorom výtvarného návrhu striebornej zberateľskej euromince je akademický sochár Zbyněk Fojtů. „Uvedené zberateľské euromince sú vyrobené v bežnom vyhotovení a vo vyhotovení proof,“ približuje NBS.

Predaj strieborných zberateľských euromincí je zabezpečovaný výlučne prostredníctvom zmluvných partnerov NBS, zverejnení sú na jej webe.

(TASR)

DIÁR

- Jedinečný svojho druhu
- Užitočný pomocník
- Vhodný darček pre partnerov samosprávy

SAMOSPRÁVY

2025

DIÁR OBSAHUJE:

- niekoľko pomôcok k systému verejnej správy;
- **KALENDÁRIUM 2025:** ročné, týždenné, denné, 1 týždeň=dvojstrana;
- **ADRESÁRE:** Regionálnych vzdelávacích centier - členov AVS, ministerstiev, úradov samosprávnych krajov, profesijných združení samosprávy, RZ ZMOS, ústredných orgánov, a i;
- **CITÁTY** a zrnká múdrosti;
- priestor na základné údaje o obci/meste, inštitúcií, iné údaje;
- praktické pomôcky: abecedný zoznam mien, osobný adresár, poštové a telefónne smerové čísla,
- štátne sviatky, školské prázdniny, dôležité telefónne čísla a iné;
- **VOLNÉ LISTY NA POZNÁMKY** z pracovných rokovanií, porád a pod.;
- prehľadný kalendár na rok 2026.

VYUŽITIE:

- primátorom a starostom; poslancom obecných/mestských zastupiteľstiev;
- zamestnancom obecných a mestských úradov; ďalších inštitúcií zriadených obcou/mestom;
- ako vhodný darček pre partnerov obce/mesta a iné.

FORMÁT:

- 240 x 170 mm (o niečo väčší ako formát A5);
- pevná viazaná väzba s dvomi záložkami

CENA:

- **10 € / 1 ks** (platba až po prevzatí publikácie na základe faktúry)
- **RAZBA ERBU OBCE na obálku diára na objednávku**
Cena 1 €/ks; **minimálny počet kusov razby je 5.**
(ak ste už erb u nás razili, nie je potrebné posilať)

OBJEDNÁVKY:

Zaslať priebežne čo najskôr, max. **do 13. 9. 2024**

cez **elektronickú objednávku** na
<https://www.avs-rvc.sk/avs-2/publikacie-a-studijne-materialy/>
resp. cez RVC Martin, Nitra, Rovinka, Senica, Trenčín a Trnava

DISTRIBÚCIA:

- distribúcia koniec októbra/začiatok novembra 2024;
- pri zaslaní poštou účtujeme poštovné a balné.

ASOCIÁCIA VZDELÁVANIA SAMOSPRÁVY
Námestie S.H.Vajanského 1, 036 01 MARTIN
avs@avs-rvc | www.avs-rvc.sk

ĎAKUJEME ZA OBJEDNÁVKU,
VÁŽIME SI VAŠU PRIAZEŇ

IČO: 37902938

DIČ: 2021744340

SK46 5600 0000 0011 1354 5001

Poľnohospodárstvo budúcnosti

Prichádza nová éra, ktorá prináša inovatívne a ekologické služby v poľnohospodárstve a jemu príbuzných odvetviach. Pomocou dronov a najnovších technológií dokáže posunúť hranice efektivity a výrazne znížiť operatívne náklady subjektov v danom odvetví.

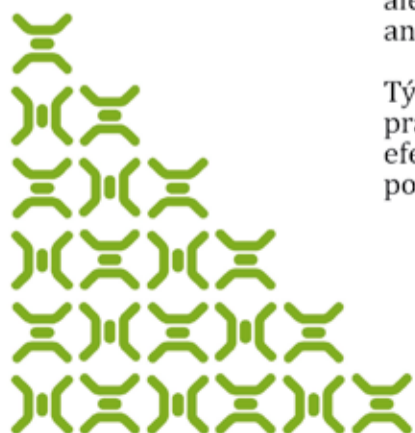
Ponúkame služby **mapovania plôch**, kde sa sústreďujeme na precízne zameranie rozmerov parciel s presnosťou (do 1 centimetra) do prehľadnej ortofoto mapy pre ďalšie použitie.

Špecializujeme sa aj na **monitorovanie pôdy a rastlín** za účelom zberu dát, analýzy celkového zdravia pôdy a porastu a presného identifikovania ohnísk nákazy škodcami.

Poskytujeme aj služby **dronovej aplikácie**, ktorá umožňuje plošný **postrek** (napr. listovej výživy), ale aj ciele variabilné postrekovanie na základe analýzy dát získaných pri monitoringu.

Týmto prístupom šetríme náklady na postreky, vodu, pracovnú silu a pohonné hmoty, pričom zvyšujeme efektívnosť rýchlosťou a včasnosťou aplikácie postreku v ohniskách nákazy.

Viac na www.polnodrony.sk

Atraktívne pohraničie vďaka poľsko-slovenskej spolupráci

V Prešovskom kraji sa vďaka cezhraničnej spolupráci budú realizovať ďalšie tzv. malé projekty zamerané na kreatívne a turisticky atraktívne pohraničie. V ôsmich schválených projektoch sú partnermi organizácie a miestne samosprávy práve z Prešovského samosprávneho kraja, v území ktorého sa prefinancuje niečo vyše 250-tisíc eur. Eurofondy prispievajú k vybudovaniu nového cyklochodníka, novej muzeálnej expozície a realizácii viacerých podujatí.

Výbor pre malé projekty Programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 v týchto dňoch odobril financovanie nových sedemnástich projektových zámerov za 1,1 mil. eur. Osem z nich sa bude týkať Prešovského kraja, do územia ktorého pôjde viac ako 250-tisíc eur. Svoje projekty v PSK zrealizujú, respektíve sa na nich budú partnersky podieľať obce Lesnica a Spišská Teplica, Rímskokatolícka cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie, OOCR Severný Spiš – Pieniny, mestá Kežmarok i Spišská Belá a tiež župné Lubovnianske múzeum.

V meste Spišská Belá sa vďaka cezhraničnej spolupráci dobuduje ďalšia cykloinfraštruktúra, ktorá prepojí mesto na sieť cyklistických chodníkov v rámci Cesty okolo Tatier. Projekt realizovaný s poľským náprotivkom, Szczawnicou, prispeje k zatraktívneniu prírodného a kultúrneho dedičstva slovensko-poľského pohraničia a zvýši záujem miestnych obyvateľov a turistov navštevujúcich túto oblasť o jej spoznávanie a ochranu. Zároveň podporí konkurencieschopnosť podtatranského regiónu a podporí rozvoj známych i menej známych kultúrnych a prírodných atrakcií v pohraničí.

Diecézne múzeum v Spišskej Kapitule sa má vďaka projektu

Hrad v Starej Lubovni

Biskupstva v Spišskom Podhradí a poľského partnera Cisterciánskeho opátstva v Szczyrzyci rozšíriť o novú expozíciu. Vznikne rekonštrukciou jeho suterénu, ktorá bude zahŕňať obnovu omietok, kamenných častí a hlinených podláh. Nová interaktívna poľsko-slovenská expozícia bude obsahovať holografickú projekciu v životnej veľkosti i holografickú vitrínu. Obaja partneri ju plánujú sprístupniť na podujatí s organovým koncertom. Pripravujú tiež spoločnú púť do Poľska. Cieľom ich projektu je zvýšiť návštevnosť

slovenského Vatikánu i opátstva. Partneri pritom uspeli aj s ďalším spoločným projektovým zámerom s názvom Cisteriáni na poľsko-slovenskom pohraničí – svedectvo pre budúcnosť.

Najstaršia obec Pienin Lesnica dostala zelenú s projektom Po hraničnom kultúrnom chodníku. Výsledkom spoločného zámeru s poľskými obcami Lacko a Szczawnica budú nové propagačné a informačné materiály a kultúrne podujatia zamerané na šírenie umeleckej tvorby a trendov miestnej i regionálnej hudby

prihraničného územia.

Prezentovať čaro hradov v poľsko-slovenskom pohraničí budú vďaka spoločnému úspešnému projektu Lubovnianske múzeum – hrad v Starej Lubovni a poľské kúpeľné mesto Muszyna v Malopoľskom vojvodstve. Obaja partneri sa zamerajú na propagáciu svojich historických objektov. Konkrétne na slovenskej strane hradu nad Starou Lubovňou, ktorého poslednou majiteľkou bola španielska princezná Izabela Zamoyška de Borbón a na poľskej strane bývalého sídla muszynských starostov zo 14. storočia.

Medzi schválenými malými projektami sú i zámery, na ktorých partnersky participujú Oblastná organizácia cestovného

ruchu Severný Spiš – Pieniny (projekt Načerpaj silu z prírody), mesto Kežmarok (Propagácia cezhraničného územia miest Kežmarok a Nowy Targ) a taktiež obec Spišská Teplica, ktorá sa zameria na prezentáciu cisterciánov pod Tatrami a rozvíjanie efektov cezhraničnej spolupráce.

Správcom Fondu malých projektov, v rámci ktorého boli malé projekty schválené na financovanie, je Európske združenie územnej spolupráce TATRY a PSK je jeho členom. Výbor pre malé projekty Programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 zasadal v Nowom Targu 26. júla.

Daša JELEŇOVÁ,
hovorkyňa PSK

V auguste bude v Slovenskom raji jazdiť turistický vláčik

V auguste bude v Slovenskom raji jazdiť turistický vláčik. O kyvadlovej doprave, ktorá je jednou z noviniek aktuálnej letnej sezóny, informovala obec Hrabušice na svojej webovej stránke. Vláčik prepojí obec s turistickými časťami Podlesok a Hrabušická pila.

„Uvedenie turistického vláčika je tento rok testovacie. Počas augusta budeme sledovať, ako sa medzi návštevníkmi našej obce a Slovenského raja táto atrakcia prijme a následne výsledky vyhodnotíme,“ uviedla samospráva. Dopravné prepojenie má za cieľ uľahčiť dostupnosť najnavštevovanejších lokalít všetkým turistom, ktorí sú ubytovaní v Hrabušiciach, alebo prišli do severnej časti Slovenského raja a chcú navštíviť aj rokliny, kde parkovanie nie je tak dostupné, ako na záchrtnom parkovisku na Podlesku.

Odvoz vláčikom majú zadarmo turisti ubytovaní v obci Hrabušice, ktorí sa vedú preukázať potvrdením o zaplatení dane za ubytovanie. „To isté platí pre všetkých návštevníkov, ktorí sa preukážu

potvrdením o zaplatení poplatku za použitie technických zariadení v roklinách Slovenského raja. Pre ostatných záujemcov o zvezenie sa vláčikom je jazda spoplatnená,“ dodáva obec. Pre obyvateľov s trvalým pobytom v Hrabušiciach sú k dispozícii takzvané rezidentské karty, ktoré ich oprávňujú absolvovať šesť jazd.

Vláčik bude premávať v časo-

vých blokoch. Prvý začne o 7.30 h a bude trvať zhruba do 12.00 h. Druhý blok bude medzi 15.00 h a 19.00 h. Samospráva upozorňuje, že hodiny sú zatiaľ orientačné a môžu sa zmeniť. Vláčik bude premávať každý pracovný deň, zabrániť premávke môže nepriaznivé počasie. Všetky aktuálne informácie sú zverejnené na stránke www.hrabusice.sk.

Snahou obce je priniesť benefit a úžitok návštevníkom obce Hrabušice i jej obyvateľom. „Na strane druhej, potrebujeme takisto zaručiť, aby sa zavedenie tejto atrakcie žiadnym spôsobom nezneužívalo a nedochádzalo ku praktikám, ktoré budú ohrozovať kultúru cestovania a dobré mravy prepravy cestujúcich,“ uzatvára obec.

(TASR)

Medzinárodné skautské stretnutie sa po 12 rokoch vracia na Slovensko

Medzinárodné skautské stretnutie sa po 12 rokoch vracia na Slovensko. Stredoeurópske Jamboree (CEJ) 2024 bude od piatka večera do 9. augusta hostiť turčianska obec Mošovce (okres Turčianske Teplice), zídu sa na ňom stovky skautov zo Slovenska, Česka, Maďarska, Poľska a ďalších krajín.

„Hlavným cieľom podujatia je podporiť medzinárodné porozumenie a spoluprácu medzi mladými ľuďmi z rôznych kultúr a národov. Účastníci budú mať možnosť zapojiť sa do rôznych aktivít, ktoré zahŕňajú outdoorové výzvy, environmentálne projekty, kultúrne interakcie, remeselné dielne a diskusie o globálnych témach,“ informovala Mária Dirgová z komunikácie Slovenského skautingu.

Organizátori podľa nej pripravili bohatý program, ktorý zahŕňa nielen tradičné skautské aktivity, ale aj moderné a neformálne formy vzdelávania a zábavy. Na podujatí sa zúčastnia aj rôzni odborníci, dobrovoľníci a hostia, ktorí prispievajú k rozmanitosti programu a poskytnú mladým ľuďom inšpiratívne prednášky a workshopy. Stredoeurópske Jamboree je medzinárodné skautské stretnutie, ktoré sa koná každé dva roky a strieda sa medzi krajinami strednej Európy. Podujatie spája skautov z rôznych krajín a ponúka im príležitosť na vzájomné spoznanie a spoluprácu.

Slovenský skauting patrí medzi najväčšie mládežnícke organizácie na Slovensku a má vyše 100-ročnú tradíciu. V Slovenskom skautingu je v súčasnosti registrovaných viac ako 7000 členov, ktorí pracujú v takmer 100 skautských zboroch v 50 okresoch.

(TASR)

ŽSK vyhlásil verejné obstarávanie na cyklotrasu z Varína do Nezbudskej Lúčky

Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) vyhlásil verejné obstarávanie na výstavbu ďalšieho úseku Vážskej cyklomagistrály. Viac ako dvojkilometrový úsek povedie z Varína do Nezbudskej Lúčky v Žilinskom okrese. Záujemcovia môžu svoje ponuky predkladať do 2. septembra.

Nový cykloúsek sa napojí na cyklotrasu do Terchovej.

Foto: FB Malá Fatra - región

Predpokladaná hodnota zákazky je približne 3,3 milióna eur bez DPH. Lehota výstavby je stanovená na 365 dní s rešpektovaním zimného obdobia, pričom jediným hodnotiacim kritériom v tendri je cena. ŽSK chce na financovanie stavby využiť aj financie z Plánu obnovy a odolnosti SR.

Nová cyklotrasa sa bude zo západnej strany napájať na už

existujúci úsek na Vodnom diele Žilina a končiť sa bude na nedávno zrekonštruovanej lávke pre chodcov a cyklistov z Nezbudskej Lúčky do Strečna. Súčasťou stavby sú lávky cez rieku Varínka a potok Lipovec. Výhľadovo ŽSK plánuje pokračovanie cyklotrasy cez Strečniansku úžinu smerom do Lipovca.

(TASR)

Po stopách M. Rázusa sa vydá cykloturistický maratón

Zhruba 150 cyklistov sa v sobotu (10. 8.) vydá na cestu po stopách slovenského básnika a prozaika Martina Rázusa. Cykloturistický maratón povedie na trase z Liptovského Mikuláša cez Brezno do Banskej Bystrice a späť do Liptovského Mikuláša. TASR o tom informovala predsedníčka Spolku Martina Rázusa Katarína Verešová.

Štart podujatia je naplánovaný o 8.45 h pred rodným domom Rázusa. Ukončenie akcie je približne o 18.30 h pri Rázusovom pomníku v Liptovskom Mikuláši. „Odhadovaný počet cyklistov je približne 150 plus desaťčlenný organizačný tím," uviedla Verešová.

Súčasťou 23. ročníka maratónu budú dve súťažné etapy, a to na 18-kilometrovej vrchárskej trati Kráľova Lehota - vrch Čertovica a na 15-kilometrovej rýchlostnej

trati Liptovský Michal - Andice. Tam si môžu záujemcovia zmerať sily v dvoch vekových kategóriách, do 35 rokov a nad 35 rokov.

Pre nesúťažiacich účastníkov budú pripravené trasy rôznej dĺžky. Najdlhšia trasa so štartom a s cieľom v Liptovskom Mikuláši meria zhruba 180 kilometrov. Pripravené sú aj kratšie oficiálne úseky, a to Liptovský Mikuláš - Brezno - Banská Bystrica, ktorý meria 100 kilometrov, a Brezno - Banská Bystrica v dĺžke 45 kilometrov. „K

pelotónu sa môžu pridať cyklisti prakticky v každej obci, ktorou trasa povedie, musia však podať oficiálnu prihlášku," spresnila Verešová.

Cykloturistický maratón Po stopách Martina Rázusa založili v roku 2002. Počas doterajších 22 ročníkov sa na ňom zúčastnilo vyše 2000 cyklistov zo všetkých kútov Slovenska, z Česka aj Kanady.

(TASR)

TTSK osadil k viacerým svojim inštitúciám stojany na bicykle

Trnavský samosprávny kraj (TTSK) osadil k viacerým svojim inštitúciám stojany na bicykle. Ide najmä o stredné školy, gymnáziá, zariadenia sociálnych služieb a kultúrne inštitúcie. TASR o tom informovali z odboru komunikácie krajskej samosprávy.

„Tím krajskej cyklokoordinátorky Silvie Prokopovej zabezpečil a distribuoval cyklostojany pre cyklistov k 34 župným inštitúciám, ktoré o osadenie prejavili záujem," priblížili s tým, že obyvatelia kraja sa tak môžu za vzdelaním, kultúrou a sociálnou starostlivosťou dostať aj zdravo, ekologicky a udržateľne.

Tex a snímka: (TASR)

Handlovské lesy sa pri projekte turistickej infraštruktúry radia s odborníkmi

Handlovské lesy sa pri projekte výstavby turistickej infraštruktúry radia s odborníkmi z Technickej univerzity vo Zvolene. Neziskovej organizácii pomôžu pri implementácii aktivít, medzi ktorými je i revitalizácia územia. Informovala o tom hovorkyňa mesta Jana Paulínyová.

Nezisková organizácia získala na vybudovanie turistickej infraštruktúry 350.000 eur z Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA). Stretnutie s odborníkmi inicioval riaditeľ Handlovských lesov Jozef Maďar. „Keďže nemáme až také skúsenosti, požiadali sme odborníkov z Technickej univerzity, aby nám poradenstvom pomohli zvládnuť implementáciu tohto projektu a popri prípade rozšíriť spoluprácu na nejaké ďalšie aktivity," uviedol Maďar.

Docent Katedry lesnej ťažby, logistiky a meliorácií Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene Miloš Gejdoš priblížil, že na prvom stretnutí odborníci

hovorili o revitalizácii časti územia, ktoré je momentálne kategorizované ako biela plocha s rozlohou osem hektárov. „Máme záujem navrhnúť pilotné programové využitia územia tak, ako by sa dali manažovať vo väčšom rozsahu. Územie bude slúžiť pre praktickú ukážku a bude prinášať benefity, ktoré sa týkajú rekreácie, edukácie a ďalších prínosov pre obyvateľov mesta," vysvetlil Gejdoš.

Z projektových 350.000 eur plánujú Handlovské lesy vybudovať pozorovateľňu, útulňu pod Vtáčim rajom a náučný chodník. Zmluvu s PPA už podpísali. „Teraz je potrebné prejsť územnými konaniami do roka až dvoch, aby

sme stavby aj vybudovali," doplnil Maďar.

Plánovaný náučný chodník Biela skala bude spájať chatu Martinka pod Veľkým Gričom s handlovským pralesom. Túto lesnú plochu považuje Maďar podľa svojich slov za ukážkovú. „Zaujímavá je tým, že sú tu stromy rôzneho veku od tých najmenších semenáčikov až po staré jedle a buky, ktoré majú 200 aj viac rokov. Je možné pozorovať tu rôzne procesy vývoja lesa. Keď starý strom zahynie, tak pustí do lesa svetlo a mladé semenáčiky, ktoré čakali na svoju príležitosť, ju využijú," priblížil.

(TASR)

Kosci z troch krajín ručne pokosili päť hektárov vzácných Kopaneckých lúk

Kosci z troch krajín ručne pokosili mimoriadne vzácnu Kopaneckú lúku v Národnom parku (NP) Slovenský raj. Patria medzi druhovo najbohatšie na svete, keďže na ploche 0,25 metra štvorcového je tam verifikovaný svetový rekord v počte 54 druhov vyšších rastlín. Správa NP Slovenský raj na webovej stránke informovala, že počas dvoch dní pokosili najcennejšie časti Kopaneckých lúk na ploche viac ako päť hektárov.

„Tieto odľahlé lúky si prešli pohnutou históriou a takmer zanikli pod náletom lesa. Po úspešnej obnove ich už šesť rokov spoločne kosia ochranári zo Slovenska, Čiech i Poľska, nadšenci ručného kosenia zo Slovenského koseckého spolku a domáci obyvatelia z obcí Vernár a Telgárt,“ uviedla správa NP s tým, že kosili v strmom a ťažko dostupnom teréne. Lúky výnimočné druhovou pestrosťou boli už po kvitnutí aspekte, ale práve neskoré kosenie podľa ochranárov pomáha zachovať ich unikátnosť a jedinečnú druhovú skladbu rastlín.

Spoločné ručné kosenie Kopaneckých lúk sa stalo tradíciou. Tím zo Správy NP ju pripravuje niekoľko mesiacov vopred. „Najpozoruhodnejší je však súlad účastníkov rôzneho zamerania a rôznych profesií zo všetkých kútov

Slovenska i okolitých krajín. Sme veľmi radi, že z roka na rok pribúda domácich koscov z Vernára a Telgártu, a že ožívajú spomienky, obnovujú sa tradície a udržuje sa

ich dedovizeň,“ upozornila Správa NP. Kopanecké lúky ležia v nadmorskej výške 1000 metrov v katastri obce Vernár.

(Text a snímka: TASR)

V Tatrách sa objavilo veľké množstvo rakov na jednom mieste, je to rarita

V intraviláne Tatranskej Lomnice vo Vysokých Tatrách sa na jednom mieste objavilo veľké množstvo rakov, podľa ochranárov ide o raritu. Správa Tatranského národného parku (TANAP) na sociálnej sieti uviedla, že o rakoch v potoku ich informovali vo štvrtok (1. 8.) na poludnie. Prípado si prevzala enviro polícia a Slovenská inšpekcia životného prostredia.

„Raky takmer nejavili známky života a na jednom úseku potoka ich bolo veľké množstvo. Na mieste vyrazili okamžite kolegovia z ochranného obvodu v Tatranských Matliaroch a raky začali zbierať. Za hodinu na 200-metrovom úseku pozbierali 500 jedincov, z toho desať uhynutých. Tie, ktoré mali šancu na záchranu, previezli do okolitých potokov s čistou vodou,“ priblížila Správa TANAP-u.

Príčina tejto raritnej situácie nateraz podľa ochranárov nie je známa, viac ukáže vyšetrovanie príslušných orgánov ochrany prírody a polície. Ochránari upozorňujú, že všetky druhy rakov sú na Slovensku chránené. „Sú indikátorom čistého vodného prostredia a zaslúžia si našu pozornosť a ochranu,“ uzavrela Správa TANAP-u.

(TASR)

Snímka: Webmagazín - TERAZ

Výzva Obnov dom mini by sa mala predĺžiť do 6. septembra

Výzva na rekonštrukciu domov Obnov dom mini by sa mala predĺžiť do 6. septembra. Pôvodne malo prihlasovanie trvať do 30. augusta. Na tlačovej konferencii o tom informoval generálny riaditeľ SAŽP Juraj Moravčík.

Zároveň by sa vo výzve mala zmeniť aj podmienka výšky mesačného čistého príjmu na jedného člena domácnosti za rok 2022. To by po novom malo byť okolo 620 eur a nie pôvodných 556,73 eura. „Starostovia nám indikovali, že tento príjem je kategória, ktorá občanov blokuje,“ podotkol Moravčík. Dodal, že o tom momentálne interne rokujú s Národnou implementačnou a koordinačnou autoritou. „Mala by to byť administratívne krátka procedúra,“ povedal

riaditeľ SAŽP.

Šéf agentúry priblížil, že ide o pilotnú výzvu a budú čakať, ako dopadne. „Už v rámci interných procesov ministerstva životného prostredia a SAŽP hľadáme možnosti, v prípade úspešnosti, rozšírenia tejto výzvy na celé územie SR,“ povedal.

Výzva Obnov dom mini je určená pre domácnosti s nízkymi príjmami v Banskobystrickom a Košickom kraji, ktoré ohrozuje energetická chudoba. Celkovo je

vyčlenených 36 miliónov eur pre 152 obcí s problémovou kvalitou ovzdušia. Cieľom výzvy je do konca tretieho štvrtroka 2025 čiastočne obnoviť minimálne 3060 domov.

Záujemcovia o obnovu domu môžu požiadať o finančný príspevok do výšky 10.000 eur. Po nadobudnutí účinnosti zmluvy dostanú žiadatelia zálohu až do výšky 5000 eur. To, či má domácnosť nárok na príspevok, si môžu majitelia zistiť v kalkulačke na www.obnovdom.sk.

(TASR)

MČ evidujú premnožené potkany, realizujú mimoriadne opatrenia

V Košiciach evidujú premnožené potkany. V súvislosti s tým mestská časť (MČ) Staré Mesto začína v stredu s mimoriadnou deratizáciou. Problémy s premnoženými hlodavcami hlási aj MČ Nad Jazerom. Informovali o tom na sociálnej sieti.

Aplikácia jednotlivých nástrah ku kontajneroviskám. V boji proti hlodavcom už mestská časť Nad Jazerom zaznamenáva prvé výsledky.

„Ideme do lokalít, kde sa výskyt potkanov vymyká bežnému štandardu a nahlásili nám ich občania,“ uviedol starosta Starého Mesta Igor Petrovčík s tým, že občania sú znepokojení z nezvyčajne vysokého výskytu hlodavcov pri obytných domoch.

MČ Nad Jazerom považuje stav s premnoženými hlodavcami za extrémny. Tvrdí, že situáciu je nutné riešiť systémovo a nie iba čiastočne. „Preto môže riešenie trvať dlhšie, no inak by boli naše snahy zbytočné. Iba komplexný a koordinovaný prístup zahrňajúci všetky zúčastnené subjekty a občanov môže priniesť trvalé výsledky,“ informovala.

Na spoločnom pracovnom stretnutí za účasti zástupcov mesta, Správy mestskej zelene, firmy Kosit, Spoločenstiev vlastníkov bytov, vodárne, deratizačnej spo-

ločnosti a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Košiciach si podľa nej stanovili úlohy na riešenie problému.

Miestny úrad okrem iného vykoná napríklad opakovanú deratizáciu a vyčlenil financie na dodatočné práce v súvislosti s likvidáciou potkanov. „Odstraňujeme brečtan a pavinič na 67 kontajnerových stojiskách, kde sa zgrupovali hlodavce. Následne bude vykonaný postrek,“ dodáva.

Obyvateľov zároveň žiada, aby dbali na správne ukladanie odpadkov do určených kontajnerov a zabezpečili, aby boli nádoby vždy uzavreté. Apeluje tiež, aby nenechávali zvyšky potravín na verejných priestranstvách a neprikrmovali voľne sa pohybujúce zvieratá.

(TASR)

Trenčianska radnica zrevitalizuje za 320-tis. eur vnútroblok na sídlisku Juh

Trenčianska radnica zrevitalizuje vnútroblok Západná na najväčšom mestskom sídlisku Juh. Práce by mali trvať do konca novembra. Informovala o tom trenčianska hovorkyňa Erika Ságová.

Mesto do revitalizácie investuje takmer 320.000 eur, výsledkom by malo byť moderné a atraktívne miesto pre všetky vekové kategórie. Vo vnútrobloku vznikne relaxačná zóna, aktívna zóna tvorená centrálnym trávnikom na občasnú kultúrno - spoločenskú akciu a detské ihrisko. Územie je zo všetkých strán ohraničené Západnou ulicou.

„Plochu dnes využívajú obyvatelia na voľnočasové aktivity. Špecifikom lokality je svahovitosť, ktorá je riešená betónovými opornými múrmi. Funkčne je rozdelená na dve herné zóny s centrálnym trávnikom. Jej nové riešenie vychádza z existujúceho stavu a zároveň doplní priestor o moderné herné prvky, nový mobiliár, bezbariérové prístupy či sedenia. Zeleň sa doplní o trvalkové a lúčne výsadby,“ doplnila hovorkyňa.

Vo vnútrobloku bude podľa nej aktívna zóna detského ihriska s hernými prvkami, oddychová zóna a voľná plocha s pobytovým trávnikom s rôznym využitím. Nový mobiliár budú tvoriť lavičky, typové napájadlo a stojany na bicykle. Osvetlenie novej oddychovej časti bude plynulo regulovateľné podľa intenzity osvetlenia pomocou integrovaného SMART systému.

(TASR)

MŽP zverejnilo príručku pre zber textilného odpadu, určuje povinnosti pre obce

Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR zverejnilo metodickú príručku pre zber textilného odpadu. Určuje v nej povinnosti pre obce. Príručku zverejnilo na svojom webe. Slovensko je povinné zaviesť triedený zber textilu od 1. januára 2025.

Obce musia podľa príručky uzavrieť zmluvy s osobou oprávnenou nakladať s textilným odpadom, napríklad zberovými spoločnosťami. Zmluva má podľa MŽP obsahovať jednotlivé spôsoby zberu a ich kombinácie, umiestnenie a hustotu nádob na zber, počet potrebných vývozov, obsah nádob a ich kvalitu, spôsob zabalenia a odovzdania do nádob či prípadnú kombináciu nádob a zberného dvora.

Envirorezort ďalej uvádza, že obec musí upraviť všeobecne záväzné nariadenie (VZN), v ktorom zahrnie podrobnosti o systéme triedeného zberu textilu. Zároveň musí na svojej webovej stránke zverejniť zrozumiteľný popis systému.

Údaje o množstvách textilného odpadu zahrnie obec vo svojej evidencii o odpade a následne v ročnom ohlášení a výkaze pre

Na snímke v popredí minister životného prostredia Tomáš Taraba. (Zdroj: FB / Ministerstvo životného prostredia SR)

Štatistický úrad SR. „Zároveň si tieto množstvá môže započítať do miery vytriedenia," skonštatoval rezort.

Okrem toho má obec možnosť vytvoriť aj doplnkový spôsob zberu textilu vhodného na opätovné použitie. Musí pre to upraviť

VZN, v ktorom zahrnie aj podrobnosti o systéme triedeného zberu textilného odpadu i o zbere textilu určeného na opätovné použitie a spôsob odlišenia dvoch spôsobov zberu. Samospráva ich musí následne zreteľne oddeliť.

MŽP v príručke priblížilo, že obec má jasne a zreteľne vysvetliť rozdelenie dvoch spôsobov zberu. Ide napríklad o to, že textil na opätovné použitie musí byť opraný, čistý, nositeľný, bez poškodení a škvŕn.

Samospráva má podľa príručky zabezpečiť posúdenie, či je odovzdaný textil skutočne vhodný na opätovné použitie priamo na zbernom mieste. „Pokiaľ textil nespĺňa požiadavky na opätovné použitie, s daným textilom sa nakladá ako s odpadom z textilu," tvrdí ministerstvo.

O množstve textilu odovzdaného na opätovné použitie sa budú

taktiež zbierať údaje, spôsob a formu MŽP ešte upresní. Množstvá vyzbieraného textilu vhodného na opätovné použitie nebude podľa rezortu možné započítať do miery vytriedenia.

Doplnkový spôsob zberu textilu možno zabezpečiť formou zbierok organizovaných obcou, charitatívnymi organizáciami alebo inými subjektmi po dohovore s obcou, odovzdaním v centrách opätovného použitia, tzv. reuse centrá, organizovaním výmeny oblečenia (swapy) alebo bazárov. Taktiež môže zorganizovať predaj a darovanie použitého textilu priamo do "second handov", charitatívnych organizácií alebo spoločnostiam, zaoberajúcim sa triedením použitého textilu za účelom jeho ďalšieho využitia.

(TASR)

Snímka zdroj: FB/MŽP SR

Zodpovednosť za zákonný zber textilu pre obce od 1. 1. 2025 nemôže byť len na obciach

Združenie miest a obcí Slovenska nepovažuje zverejnenú metodickú príručku pre obce pri nakladaní s textilom od 1.1.2025 za dostatočnú, nerieši zásadné veci, vyplýva z rokovania vedenia Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS), ktoré sa uskutočnilo 30. júla 2024.

Zákon o odpadoch ukladá samosprávam od 1.1.2025 povinnosť zavedenia a vykonávania triedeného zberu komunálnych odpadov pre textil.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky zverejnilo minulý týždeň dokument s názvom „Metodická príručka pre obce pri nakladaní s textilom od 1.1.2025“, ktorý by mal podľa rezortu upresniť postup obcí pri zabezpečení povinnosti zavedenia triedeného zberu textilu na svojom území.

Záverom z rokovania vedenia ZMOS, ktoré reprezentuje komoru miest a komoru obcí a jej zástupcovia reprezentujú jednotlivé regióny Slovenska je, že metodickú príručku považujú za nedostatočnú. Dokument nerieši zásadné veci týkajúce sa zberu textilu, a to je najmä mechanizmus financovania zberu textilu, či frekvenciu zberu. Zverejnením metodickej príručky prenieslo ministerstvo celú zodpovednosť za zber textilu na samosprávy.

Mnohé samosprávy, najmä mestá, majú v súčasnosti zavedený dobrovoľný zber textilu. Ide o textil vhodný na opätovné použitie, fungujú Re-use centrá, swapy

oblečenia či charitatívne zbierky.

Formy odplaty za triedený zber textilu sú rôzne. Medzi najčastejšie využívané sú tie, kedy obec platí vlastníčkovi kontajneru za zber a odvoz odpadu, alebo naopak vlastníč kontajneru platí obci nájom za umiestnenie kontajneru. Povinný zber odpadu z textilu tzv. „špinavého textilu“ bude predstavovať pre samosprávy náklady, ktoré zaťažujú rozpočty samospráv.

ZMOS je názoru, že na zber textilu je vhodné a potrebné aplikovať rozšírenú zodpovednosť výrobcov. Finančná zodpovednosť má byť v plnej miere prenesená na výrobcov, tak ako to je pri obaloch.

Zároveň konštatuje, že po viacročných stretnutiach pracovnej skupiny, ktorá sa venovala tejto problematike a pri tak závažnej téme a povinnosti pre obce, je produktom krátky a všeobecný materiál, ktorý zhrnul to, čo niektoré samosprávy doposiaľ vykonávali dobrovoľne.

ZMOS je pripravené rokovať s Ministerstvom životného prostredia SR k tejto téme.

Jozef BOŽIK,
predseda ZMOS

Pre zber textilu chýba systém financovania či recyklačná infraštruktúra

Metodickú príručku k zberu textilu pre obce z dielne envirorezortu vníma Zväz odpadového priemyslu (ZOP) len ako prvý krok k postupnému nastaveniu zberu textilu. Ide o nový prúd odpadu, pre ktorý chýba mechanizmus financovania, dostatočná recyklačná infraštruktúra aj inovatívne technológie. Pre TASR to uviedol generálny riaditeľ ZOP Ján Chovanec.

„Ak sa má v zmysle európskej smernice o odpadoch zaviesť plošný zber všetkého textilu, teda aj zber toho odpadového/špinavého, ktorý už nie je vhodný na predaj, v prvom rade je potrebné zadefinovať mechanizmus financovania zberu," povedal Chovanec. Najschodnejším modelom, ktorý odporúča aj Európska komisia, je zaradenie textilného odpadu pod rozšírenú zodpovednosť výrobcov, čiže zavedenie recyklačných poplatkov, podobne, ako je to pri triedenom zbere skla, papiera alebo plastov, tvrdí.

Na Slovensku je podľa posledných štatistík maximálna spracovateľská kapacita pre textilný odpad na úrovni 13.000 ton ročne. Postupný potenciál zberu po jeho plošnom zavedení by sa mal vyšplhať až na číslo 60.000 ton ročne, priblížil Chovanec. „Preto okrem financovania, potrebuje Slovensko aj výrazným spôsobom podporiť vznik nových recyklačných stredísk na spracovanie tohto prúdu odpadov," poznamenal.

Zber textilného odpadu je v mnohých samosprávach na Slovensku podľa Chovanca zavedený. No je zameraný len na zber skôr kvalitného, minimálne použitého textilu určeného do "second handov", kde sú náklady na zber

a prípravu na opätovné použitie z väčšej časti vykryté tržbami za predaj. Riaditeľ ZOP dodal, že zavedenie zberu odpadového textilu môže do zavedenia recyklačných poplatkov rozpočty samospráv zaťažiť viac ako opätovne použitý textil.

„Na druhej strane ale môžu obce a mestá tieto dodatočné náklady vykryť príspevkami z Envirofónu cez vyššiu mieru triedenia, ktoré by sa mali po novom prideľovať automaticky. Obce a mestá, ktoré svoj odpad skládajú, môžu zavedením oddeleného zberu odpadového textilu ušetriť aj na znížení množstva zmesového odpadu, ktorý bude potrebné od 1. januára 2025 taktiež náklad-

nejšie upravovať," skonštatoval Chovanec.

Hlavným cieľom zavedenia triedeného zberu textilu je podľa Chovanca dlhodobá snaha Slovenska splniť európske recyklačné ciele a do roku 2035 zvýšiť recyklačiu komunálnych odpadov na 65 percent a znížiť skládkovanie pod desať percent.

Ministerstvo životného prostredia SR zverejnilo na svojom webe metodickú príručku pre zber textilného odpadu. Určuje v nej povinnosti pre obce. Slovensko je povinné zaviesť triedený zber textilu od 1. januára 2025.

(TASR)

Snímka zdroj: Depositphotos

MŽP chce zvýšiť svoj dohľad nad Správcom zálohového systému

Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR chce zvýšiť svoj dohľad nad Správcom zálohového systému, ako aj kontrolu nad celým systémom. Vyplýva to z novely zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, ktorú rezort predložil do skráteneho medzirezortného pripomienkového konania.

„Zlepšenie kontroly umožní ministerstvu účinnejšie monitorovať a hodnotiť výkonnosť správcu, zabezpečiť dodržiavanie zákonných povinností a prijímať potrebné opatrenia na riešenie prípadných nedostatkov prostredníctvom zástupcov ministerstva v najvyššom riadiacom orgáne Správcu zálohového systému, to jest v správnej rade Správcu zálohového systému," vysvetlilo MŽP v materiáli.

Novelou sa má zaviesť oprávnenie envirorezortu vymenovať a odvolávať svojich zástupcov do správnej rady správcu. Chce tým posilniť kontrolu a dohľad nad jeho činnosťou a zabezpečiť, aby bola v súlade s národnými environmentálnymi politikami a cieľmi. „Priame zastúpenie ministerstva môže zlepšiť komunikáciu medzi správcou a ministerstvom, čo môže viesť k rýchlejšiemu a efektívnejšiemu riešeniu problémov a lepšej koordinácii aktivít," skonštatoval v materiáli.

Nominovaní zástupcovia ministerstva by mali byť priamo zapojení do rozhodovacieho procesu správcu. Zvýšenie počtu členov

správnej rady prinesie podľa MŽP širšiu škálu odborných znalostí a skúseností vrátane odborníkov na financie, audit, právo a environmentálne otázky. Priblížilo, že odborníci môžu prispieť k lepšiemu monitorovaniu a riadeniu finančných tokov. Toto opatrenie má takisto prispieť k zvýšeniu transparentnosti a zodpovednosti správcu zálohovania voči verejnosti a štátnym orgánom.

„Priame zapojenie ministerstva

môže urýchliť aj proces implementácie nových legislatívnych a regulačných zmien, ktoré sú potrebné na zlepšenie fungovania zálohového systému," uviedlo v návrhu.

Envirorezort chce zároveň obmedziť maximálnu výšku príjmov z nevyplatených záloh, s ktorou môže správca nakladať, a to na 20 percent za predchádzajúci kalendárny rok. To má podľa neho zabezpečiť posilnenie

transparentnosti a efektívnosti využívania financií. „Obmedzením výšky nakladania s príjmami z nevyplatených záloh sa zabezpečuje, že tieto prostriedky sú využívané primárne na účely, ktoré sú v súlade s verejným záujmom a účelom zálohového systému," skonštatovalo MŽP.

Novela má taktiež zaviesť oprávnenie ministerstva meniť zakladajúce dokumenty správcu. „Toto opatrenie je nevyhnutné na zabezpečenie, aby zakladajúce dokumenty správcu reflektovali aktuálne potreby a ciele zálohového systému, ako aj legislatívne zmeny a environmentálne požiadavky," tvrdí MŽP. Zároveň umožňuje ministerstvu efektívnejšie reagovať na problémy a nezrovnalosti v činnosti správcu. Tým sa podľa rezortu posilní jeho kontrolná a riadiaca funkcia.

Envirorezort predložil novelu do skráteneho legislatívneho konania pre hroziace hospodárske škody v dôsledku uplatnenia sankčných článkov Smernice Európskeho parlamentu a Rady. Smernica ustanovuje limity pre

vyzberanie určitého percenta zálohových obalov v roku 2025 a takisto v roku 2030. „Netransparentným a neefektívnym hospodárením správcu záloh nedôjde k udržaniu a ku kontinuite plnenia cieľov, ktoré pre SR ustanovuje smernica, a tým dôjde k uplatneniu sankčných postihov a značným hospodárskym škodám," uviedlo MŽP.

Minister životného prostredia Tomáš Taraba (nominant SNS) poukazyval v minulosti na to, že systém bude monopolom a štát nad ním nebude mať kontrolu. Po prijatí zmien by sa mal systém podľa Tarabu dostať pod veľmi rýchlu, účinnú, efektívnu a transparentnú kontrolu štátu. „Ak tu má niekto monopol, cez ktorý preteká viac ako 100 miliónov eur, tak štát bude mať jasný prehľad o tom, čo sa vnútri deje," poznamenal Taraba.

Správca podľa neho nielen recykluje, ale aj určuje, kto môže na Slovensku predávať, a to považuje za citlivé. Taktiež podotkol, že systém zálohovania je deficitný.

(Tes+snímka: TASR)

V obci Jamník dobudujú kanalizáciu, práce potrvajú 12 mesiacov

V obci Jamník na Spiši v týchto dňoch začali stavebné práce na dobudovaní doposiaľ nezrealizovaných gravitačných vetiev potrubia verejnej splaškovej kanalizácie. Projekt v hodnote takmer 593.000 eur bez DPH pre obec Jamník realizuje Eurovia SK. Informovala o tom PR manažérka spoločnosti Nikola Horizralová s tým, že nová sieť sa po dokončení napojí na existujúcu kanalizáciu a odvedie odpadovú vodu zberačom do miestnej čističky.

Výstavba novej siete kanalizácie nadväzuje na čiastočne realizovaný projekt z roku 2009, prispôbený aktuálnym podmienkam obce. Hlavným zámerom je zabezpečiť komplexný kanalizačný systém, ktorý v obci Jamník podľa Horizralovej prispieje k ekologickejšiemu nakladaniu s odpadovými vodami a vytvorí vhodné podmienky pre napojenie existujúcich a plánovaných rodinných domov na verejnú kanalizáciu.

Kompletná splašková kanalizácia je navrhnutá ako gravitačná. Prípojky na potrubie budú zrealizované po hranicu parciel, v samostatnej réžii vlastníkov pripájaných objektov bude odporúčené napojenie cez revízne kanalizačné šachty.

"Realizačné práce máme naplánované na obdobie 12 mesiacov, počas ktorých náš stavebný tím zabezpečí osadenie a spustenie novej kanalizačnej siete pozostávajúcej zo siedmich vetiev. Zvýši sa tým najmä

čistota miestneho potoka Jamníček. Vybudovanie predmetnej kanalizácie prispieje k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov a zároveň zabezpečí potrebný rozvoj obce," dodala Horizralová.

Realizácia stavby si nevyžaduje špecifické riešenie dopravy, osadí sa len dočasné dopravné značenie pre zabezpečenie čo najväčšej plynulosti miestnej dopravy a bezpečnosti pri prejazde stavebnými úsekmi. (TASR)

Návrh zmeny zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje je v medzirezortnom pripomienkovom konaní

Ministerstvo životného prostredia SR predložilo do medzirezortného pripomienkového konania návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 302/2019 Z. z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Cieľom predkladateľa je:

- zabezpečiť, aby správca zálohového systému fungoval efektívne a transparentne,
- zvýšiť dohľad Ministerstva životného prostredia SR nad správcou zálohového systému.

Predmetom zákona je:

- zaviesť oprávnenie Ministerstva životného prostredia SR vymenúvať a odvolávať svojich zástupcov do správnej rady správcu zálohového systému,
- obmedziť maximálnu výšku príjmov z nevyplatených záloh, s ktorou môže správca nakladať na 20 % za predchádzajúci kalendárny rok.

Dátum ukončenia medzirezortného pripomienkového konania: 14. august 2024.

Pripomienky môžete poslať na emailovú adresu: slavka.lencesova@zmos.sk v termíne najneskôr do 12. augusta 2024.

V prípade doplňujúcich otázok sa môžete obrátiť na Ing. Slavku Lenčesovú, odbornú expertku kancelárie ZMOS. (slavka.lencesova@zmos.sk), tel. 02/48 700 726

(Zdroj: ZMOS)

Zberné nádoby na sídlisku Hájik v Žiline ochránia pred diviakmi betónové kryty

Žilinská radnica nechá na zberné odpadové nádoby na sídlisku Hájik osadiť betónové kryty, ktoré by ich mali ochrániť pred diviakmi. Tie totiž pri návšteve sídliska, hľadajú zvyšky potravy, nádoby prevracajú a znečisťujú tak okolie. TASR o tom informovala hovorkyňa mesta Zuzana Ondrášová.

Po zrealizovanom verejnom obstarávaní radnica zaobstarala 27 betónových krytov, ktoré budú v najbližších dňoch postupne rozvezené a umiestnené na problémové stojiská na sídlisku Hájik. „Betónové kryty zabezpečia nielen nádoby na komunálny odpad, ale aj kontajnery na sklo, papier, plasty, kov a tetrapack," uviedla Ondrášová. Primátor Žiliny Peter Fiabáne považuje za dôležité opatrenia, ktorých cieľom je prevencia pred výskytom diviakov v obytných zónach. „Napriek tomu, že doposiaľ neevidujeme žiadny útok diviakov na človeka, počas ich pravidelných návštev Hájika poškodzujú majetok občanov aj mesta. Neporiadok, ktorý po nich zostáva až do príchodu zamestnancov technických služieb, znižuje kvalitu života obyvateľov a estetiku verejných priestorov," vysvetlil Fiabáne. Žilinská hovorkyňa doplnila, že samospráva pracuje na riešení problému s diviakmi na sídlisku Hájik priebežne počas celého roka.

(TASR)

Zamestnávateľa môžu na úradoch práce žiadať o príspevok na nových zamestnancov a tiež na mentora, ktorý ich zapracuje

Znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie, mladým ľuďom do 30 rokov, ktorí sú bez práce a nepokračujú ďalej vo vzdelávaní či v odbornej príprave, pomôžu úrady práce, sociálnych vecí a rodiny zamestnať sa. Vďaka národnému projektu Finančné stimuly pre zamestnanosť môžu zamestnávateľa získať nielen príspevok na mzdu nového zamestnanca, ale aj na mentora, ktorý ho na novom pracovisku zaškolí.

„Opäť odštartoval ďalší významný nástroj, vďaka ktorému pomôžeme znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie, aby sa uplatnili na trhu práce. Rovnako tak podávame pomocnú ruku zamestnávateľom, ktorí sa rozhodnú týchto ľudí zamestnať. Hneď v prvé dni ich na pracovisku zaškolí aj skúsený mentor, ktorý im pomôže adaptovať sa v novom pracovnom prostredí. Chceme dať znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie a mladým ľuďom do 30 rokov príležitosť a možnosti na to, aby sa zamestnali. Jednou z podmienok je tiež to, aby si ich zamestnávateľa na danom pracovnom mieste udržali po určitú dobu,“ zdôraznil minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš.

Mentorované zapracovanie, ako jedna z aktivít projektu Finančné stimuly pre zamestnanosť, je určené na podporu zamestnania sa znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a mladých uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú v situácii NEET (to znamená, že majú vek do 30 rokov (mínus jeden deň), sú nezamestnaní ale-

bo nepokračujú vo vzdelávaní či v ďalšej odbornej príprave.

Dĺžka doby poskytovania príspevku na ich mzdu a príspevok na mentoring sú rozdelené do troch kategórií. Výška príspevku závisí od doby podporovania.

V prípade dlhodobo nezamestnaných osôb a tých, ktoré majú nižšie ako stredné odborné vzdelanie, je doba podporovania 12 mesiacov, príspevok na mentoring je poskytovaný 4 mesiace a doba udržania pracovného miesta je stanovená na ďalších 6 mesiacov.

Pri osobách so zdravotným postihnutím je príspevok na ich mzdu zamestnávateľovi poskytovaný 9 mesiacov, 4 mesiace je podporované mentorovanie a povinnosť udržať pracovné miesto 5 mesiacov.

Pri uchádzačoch o zamestnanie, ktorí majú nad 50 rokov je príspevok na ich mzdu zamestnávateľovi poskytovaný 9 mesiacov, 2 mesiace je podporované mentorovanie a povinnosť udržať pracovné miesto 5 mesiacov.

Pri ostatných znevýhodnených uchádzačoch o zamestnanie a mladých uchádzačoch o za-

mestnanie je doba podporovania 3 mesiace, z toho 2 mesiace aj príspevok na mentora a udržanie pracovného miesta je stanovené na 2 mesiace. Spoločnou podmienkou pre všetkých zamestnávateľov je prijatie do pracovného pomeru v rozsahu najmenej 20 hodín týždenne na dobu neurčitú.

Výška príspevku sa vypočítava ako percento z celkovej ceny práce (CCP) v závislosti od cieľovej skupiny, resp. stanovenej dĺžky podporovania. Výška podpory sa úmerne kráti v závislosti od dojednaného pracovného času podporenej osoby. „Príspevok je nastavený tak, aby bol zamestnávateľ podporovaný počas celej doby, no zároveň aj aby si postupne nastavil svoje vlastné finančné krytie pracovného miesta. Ide o príspevok od 40 do 10 percent celkovej ceny práce, čo predstavuje pre aktuálny rok sumu maximálne od približne 188 Eur do 753 Eur. Prínosom projektu sú nastavené podmienky udržania pracovného miesta. Po skončení podpory zo strany úradov práce, sociálnych vecí a rodiny chceme predchádzať

ÚSTREDIE
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY

situáciám, kedy by zamestnávateľ zrušil miesto a zamestnanec sa by sa nám okamžite vrátil do evidencie uchádzačov o zamestnanie,“ uviedol generálny riaditeľ a generálny tajomník služobného úradu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Peter Ormandy.

Výška príspevku na mentora je rovnaká po celý čas v roku 2024, a to v sume maximálne 282,54 Eur (15% z celkovej ceny práce). Výška finančného príspevku pre mentora zodpovedá pracovnému pomeru podporeného zamestnanca dohodnutému na ustanovený týždenný pracovný čas. Ak je pracovný pomer podporeného zamestnanca dohodnutý na kratší pracovný čas, výška finančného príspevku pre mentora sa pomerne kráti.

Národný projekt Finančné sti-

muly pre zamestnanosť zavedie do budúca ešte ďalšie formy podpory:

- Finančný príspevok pre zamestnávateľov na prispôbenie pracovísk pre potreby osôb so zdravotným postihnutím.
- Finančný príspevok na udržanie osoby so zdravotným postihnutím v zamestnaní na otvorenom trhu práce. Ak sa počas trvania pracovného pomeru zamestnanec stal osobou so zdravotným postihnutím, štát prispeje zamestnávateľovi na jeho pracovné miesto.

Projekt Finančné stimuly pre zamestnanosť sa realizuje vďaka spolufinancovaniu z fondov EÚ v rámci Programu Slovensko.

<https://eurofondy.gov.sk/ts-ÚPSVR SR>

MH SR: Cieľom je zachovať zdravotnícke zariadenie v Poliklinike Tehelná

V budove Polikliniky Tehelná v bratislavskom Novom Meste by malo byť zachované zdravotnícke zariadenie. Taký je cieľ Ministerstva hospodárstva (MH) SR, ktoré hľadá riešenie. Pre TASR to uviedol tlačový odbor rezortu hospodárstva.

„Ministerstvo analyzuje možnosti riešenia situácie s Poliklinikou Tehelná. Naším cieľom je, aby v tejto budove aj naďalej fungovalo zdravotnícke zariadenie,“ skonštatoval tlačový odbor ministerstva.

Oboznamovanie s aktuálnym stavom jednotlivých projektov vrátane projektu Polikliniky Tehelná potvrdila nedávno aj spoločnosť MH Manažment, ktorá spadá pod ministerstvo. To ako jediný akcionár spoločnosti na jar menovalo jej nové predstavenstvo. „Je predčasné urobiť nejaké strategické rozhodnutie,“ povedala vtedy pre TASR manažérka marketingu a komunikácie spoločnosti Andrea Devánová.

Záujem o osud polikliniky vzrástol najmä v minulom volebnom období, keď sa vtedajšie vedenie ministerstva hospodárstva rozhodlo budovu polikliniky s príslušenstvom a pozemkami predať. Rezort to odôvodňoval tým, že z dlhodobého hľadiska nie je schopný budovu prevádzkovať, najmä však zabezpečiť financovanie nevyhnutných investícií. K

téme sa vtedy vyjadrovalo viacero komunálnych politikov. Záujem vstúpiť majetkovo do polikliniky prejavilo hlavné mesto i mestská časť.

Starosta Nového Mesta Matúš Čupka podotkol, že po jeho nástupe do funkcie sa uskutočnilo viacero stretnutí s vedením MH

Manažmentu, poloaktívne pokračovali diskusie až do parlamentných volieb vlni na jeseň. Po nich podľa neho situácia trochu „utíchla“, približne v prvom kvartáli 2024 však opäť zaevidovali záujem vlády hľadať spôsob využitia budovy tak, aby sa v nej naďalej poskytovali zdravotnícke služby.

„Pre mestskú časť je to pozitívna

správa, lebo je aj v našom záujme, aby poliklinika fungovala ďalej,“ povedal pre TASR Čupka. Pokiaľ však nevidia konkrétne zámery, ako by to mohlo fungovať a pokiaľ nebudú vedieť, čo sa od mestskej časti nielen v rovine stavebnej legislatívy očakáva, nie je podľa neho sa k čomu vyjadrovať.

Samospráva zároveň pokračuje

v obstarávaní nového územného plánu zóny (ÚPZ) Tehelná. Predbežný návrh by podľa starostu mohol byť pripravený počas leta. Za ideálnych podmienok by mohla návrh verejnosť pripomienkovať na jeseň. Schváliť ho musí Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR ako nadradený orgán a následne o ňom môže hlasovať miestne zastupiteľstvo.

Súťaž na predaj polikliniky bola vyhlásená začiatkom júla 2022. Východisková kúpna cena bola znaleckým posudkom stanovená na 14,7 milióna eur s DPH. Súťaž zrušili koncom roka 2022. Dôvodom bol nízky záujem, ale aj vstup do rokovania na úrovni samosprávy. Viackrát padli deklarácie, že príchodom nového vlastníka sa zmení ani jedna nájomná zmluva a nezruší sa ani jedna ambulancia. Budova musí byť využívaná len na účely, na ktoré bola skolaudovaná.

(TASR)

Snímka zdro: Poliklinika Tehelná

IMT Smile

Lúčnica

**Výnimočné miesto
1200 m n. m.**

KRISTÍNA & SOKOLY

ŠTEFAN ŠTEC _____ **CIMBALKOVO**
 REMESLÁ A TRADÍCIE _____ VERONIKA HATALA
 _____ **GORALSKÉ FOLKLÓRNE SÚBORY**

PRE DETI

MIRO JAROŠ _____ HOPI
 CUPI A LUPI _____ MIŠKO S LÍŠKOU

9.-11. AUGUST

BACHLEDKA _____
 Chodník korunami stromov

www.bachledka.sk

VSTUPENKY NA: **predpredaj sk**

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR

PARTNERI

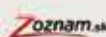
PROJEKT JE PODPorený Z ROZPOČTU PSK

HLAVNÍ PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

Jánošíkove dni v Terchovej

Šesťdesiaty druhý ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej, ktorý sa konal 31. júla až 4. augusta 2024, bol v znamení kľúčového slova KORENE s podtitulom Túry do pastierskej kultúry. Festival zorganizovala OBEC TERCHOVÁ v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom, Krajským kultúrnym strediskom v Žiline a ďalšími partnermi. Z verejných zdrojov Jánošíkove dni podporil Fond na podporu umenia.

Celkovo sa počas piatich dní na desiatich pódioch predstavilo v rámci 36 programových blokov takmer 1 600 účinkujúcich zo Slovenska, Česka, Poľska a Rumunska (amfiteáter Nad bôrami, Relaxačno-informačné centrum Terchovec, zrenovovaný areál pod sochou Juraja Jánošíka, Kultúrny dom A. Hlinku, Terchovská galéria umenia, areál pred obecným úradom, osada Jánošovia, Diecézna svätyňa svätých Cyrila a Metoda v Terchovej, Krajské kultúrne stredisko v Žiline – Makovického dom, Mariánske námestie v Žiline). Akciu organizátori slávnostne otvorili v osade Jánošovia (rodisko legendárneho zbojníckeho kapitána), kde bola v rámci bohatého programu vydražená aj historická replika Jánošíkovej pištole. Na siedmich miestach obce bol sprístupnený turisticko-náučný Chodník terchovskej muziky, ktorá je od decembra 2013 zapísaná v Reprezentatívnom zozname nemotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Priaznivé počasie umožnilo v celej svojej kráse a majestátnosti zrealizovať jubilejný 55. kónský vozový sprievod – erbový program Jánošíkových dní.

Popri dominantných multigeneračných folklórnych vystúpeniach boli uskutočnené aj muzikantské dielne (kurzy inštrumentálnej hudby), remeselné dielne, Tanečný dom pre deti, Noc pri muzike, respektíve Noc s terchovskou muzikou, koncerty etnickej hudby, tri atraktívne výstavy (Modrotlač, Paľo Čepček – fotografie, Plagáty Jánošíkových dní 1963 – 2023), tri filmové projekcie, svätá omša za nositeľov ľudových tradícií, ohňová šou, zbojnícka vatra... Dôstoj-

ne zarezonovalo aj viacero jubilej terchovských, respektíve slovenských folkloristov a umelcov. Čestné občianstvo Terchovej získali všestranný folklorista Jozef Miho (in memoriam pri príležitosti 85. výročia narodenia), humorista, výtvarník, karikaturista,

organizátor kultúrnych a umeleckých akcií Fedor Vico (80. výročie narodenia), dramatik, spisovateľ, herec, scenárista, režisér, zakladateľ a princípal Radošinského národného divadla Stanislav Štepka (80. výročie narodenia).

Celkový priebeh festivalu spre-

vádzal interes elektronických aj printových médií. Zásluhou TV Noe šli v priamom prenose piatkový medzinárodný a sobotňajší terchovský galavečer, Rádio Regina odvysielalo priamy rozhlasový prenos zo stredajšieho programu, Dvojka priniesla v priamom televíznom prenose nedeľňajšiu svätú omšu na nositeľov ľudových tradícií, ktorú celebrol terchovský rodák, misionár Spoločnosti Božieho Slova Peter Dikoš, ktorý aktuálne pôsobí v Ríme (omšu sledovalo 50 tisíc záujemcov). Osobitne treba vyzdvihnúť širokospektrálny vklad verejnoprávnej STVR do propagácie festivalu. Pokiaľ ide o sociálne siete, na festival reagovalo (zdieľalo ho) úctyhodných 639 141 ľudí.

Usporiadatelia vďaka enormnému nasadeniu, úsiliu, obetavosti i priazne počasia zrealizo-

vali programovo hodnotnú akciu, ktorá musela uspokojiť i náročnejšieho milovníka folklóru, ľudovej kultúry a umenia. Rozhodne oprávnene možno uviesť, že išlo o dôstojnú širokospektrálnu reflexiu kľúčového slova ročníka Korene.

Šesťdesiaty tretí ročník medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni s kľúčovým slovom Svadba sa uskutoční 30. júla – 3. augusta 2025. Už teraz vás, milí priatelia, srdečne pozývame a tešíme sa na spoločné stretnutie v Terchovej.

Peter CABADAJ
šéfdramaturg Jánošíkových dní
foto: Milan Kosec

Nová expozícia na Trenčianskom hrade približuje život Barbory Celjskej

Život cisárovnej, uhorskej a českej kráľovnej a manželky kráľa Žigmunda Luxemburského Barbory Celjskej približuje nová expozícia v priestoroch Barborinho paláca na Trenčianskom hrade. Informovalo o tom Trenčianske múzeum v Trenčíne.

"V tomto roku si pripomínáme 600. výročie odkedy Trenčiansky hrad pripadol panovníčke Barbore Celjskej. Informačné tabule ale aj originálny filmový dokument návštevníkom vyrozprávajú Barborin príbeh. Sú doplnené o jej fiktívnu obytnú miestnosť, ktorá vyobrazuje Barborinu vládu, osobnosť a život. Výnimočným prvkom výstavy sú šaty Barbory Celjskej. Ide o dobovú kópiu šiat, ktoré mala oblečené na Kostnickom koncile," informuje múzeum.

Žigmund Luxemburský jej zveril do správy viaceré majetky. Z toho až sedem hradov patrilo do Trenčianskej župy, štyri hrady boli v Zvolenskej župe. Patrili jej aj stredoslovenské banské mestá či viaceré hrady a majetky mimo územia súčasného Slovenska. Práve ona zanechala významný rukopis na súčasnej podobe Trenčianskeho hradu.

Doposiaľ neprístupné priestory Barborinho paláca môže verejnosť navštíviť v rámci malého i veľkého hradného okruhu denne v čase od 10.00 do 17.00 h. Výstava je prístupná až do 17. novembra.

(TASR)

Obrázok: Plagát výstavy

Mesto získalo prostriedky na rekonštrukciu budovy kina Vatra

Mesto Nová Baňa zrekonštruje budovu, ktorú miestni volajú aj kino Vatra. Na projekt rozsiahlej rekonštrukcie tejto verejnej administratívnej budovy získalo dotáciu vo výške 890.000 eur zo Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Projektová manažérka mesta Lenka Šubová pre TASR priblížila, že išlo o typ výzvy, pri ktorej sa výška spolufinancovania projektu odvíjala od miery zníženia energetickej náročnosti objektu. „Keďže budova dosiahla nad 60 percent, čo bolo pre nás smerodajné a prioritné, tým pádom si mesto zabezpečilo stopercentné financovanie projektu a spoluúčasť sa tu nevyžaduje," vysvetlila.

Rekonštrukčné práce sa budú týkať exteriéru aj interiéru budovy. Na budove vymenia strechu, okná a tiež ju zateplia. Disponovať bude fotovoltickými panelmi. „V interiéri bude vzduchotechnika zamenená za klímu," podotkla Šubová s tým, že objekt bude mať

po rekonštrukcii bezbariérový vstup a sociálne zariadenia. Obnovou prejde aj foyer, kde pribudne prechodová rampa, aby sa do

hľadiska dostali aj imobilní občania.

Súčasťou projektu nie je výmena pôvodných sedadiel. Mesto podľa Šubovej zvažuje, že by sedenie mohlo byť sklápatelné, čím by získalo priestor na ďalšie využitie. Prípadná výmena troch stovák sedadiel však bude podľa nej ešte predmetom ďalších rokovaní a závisieť bude aj od finančných možností a prípadných externých zdrojov.

S prácami na obnove budovy by podľa Šubovej mohli začať na jeseň tohto roka. Aktuálne samospráva pripravuje verejné obstarávanie na dodávateľa prác a tiež čaká na podpis zmluvy o poskytnutí dotácie.

(TASR)

Multižánrový festival Tanečno prinesie do Námestova svetové mená

Medzinárodný multižánrový festival tanca a pohybu Tanečno tento rok ponúkne viacero tanečných produkcií a osobností, ktoré na Slovensko zavítajú prvýkrát. Návštevníci tak môžu od 14. do 18. augusta v Námestove vidieť umelcov z celého sveta vo viac ako 20 predstaveniach a vystúpeniach. Informovali o tom organizátori festivalu.

Ďahňom piatkového (16. 8.) večera bude barcelonský kolektív laSADCUM. „Zo zahraničia na festival pricestuje aj grécko-maďarská dvojica Efhymia Chatzakou a Csenger K. Szabó, medzinárodné kolektívy Distant casuals či Artemporis alebo pražská Dočasná Company. Slovenský tanec zastupujú v zahraničí pôsobiaci Martin Kilvády, zoskupenie Odivo s projektom Vnorená či kolektív Neskorý Zber združujúci tanečníkov v pokročilom veku," uviedol organizátor festivalu Andrej Štepita.

Festival prinesie aj komponované predstavenie tanečných sôl, kde sa predstavia umelkyne z Francúzska, Talianska a Grécka. Súčasťou podujatia budú okrem predstavení aj workshopy, ktoré budú viesť tanečné osobnosti. „Patria medzi ne britský tanečník Frankie J, ktorý okrem workshopu v štýle House prinesie aj workshop

prepájajúci tanec a Roller Skate, či chorvátska tanečnica Lucija Romanova," priblížil Štepita.

Cieľom festivalu je predstaviť verejnosti tanečné umenie ako samostatný umelecký žáner. Tanečno prepája lokálnu, celoslovenskú a medzinárodnú umeleckú komunitu, podporuje súčasné a inovatívne umelecké formy. Prostredníctvom umenia upozorňuje na dôležité témy.

(TASR)

Bzovské sklárske dni tento rok priblížia výrobu ručne lisovaného skla

Výrobu ručne lisovaného skla budú počas druhého augustového víkendú predvádzať návštevníkom Bzovských sklárskych dní v Dolnej Bzovej v okrese Detva. Sklársku pec v strede obce tak začnú čoskoro zohrievať. TASR o tom informoval Peter Greksa z občianskeho združenia Skálnik.

Dodal, že na zohrievanie pece majú novú technológiu, ktorá je síce pôvodná, má však iný sklársky kmeň. Organizátori pripomínajú, že technológiu tvarovania skla lisovaním vyvinuli v roku 1830 v Amerike. Považuje sa za lacnú náhradu drahšieho brúseného skla. Greksa povedal, že účastníci vyrobia aj sklenené gule a zavesia ich na sklársky strom, ktorý je v areáli pri peci v strede Dolnej Bzovej. Každý rok ho totiž ozdobia výrobkom zo súčasného ročníka.

V piatok (9. 8.) popoludní je na programe ukladanie sklárskeho kmeňa do pece. Večer privítajú hostí zo Srbska, Rumunska a z Českej republiky a bude aj stretnutie pri sklárskej peci spojené s ukázkami fúkania a tvarovania skla. Sklársku výrobu fúkaním dutého skla i výrobu pohárov a dekoračných predmetov na ručnom lise si môžu záujemcovia pozrieť v sobotu (10. 8.). Naplá-

novaný je vtedy aj tradičný turistický pochod sklárskym chodníkom. Súčasťou bude i kultúrny program, predstavia sa súbory z Lovinobane.

Dolná Bzová sa v minulosti preslávila výrobou ľudového skla. Miestnu sklársku zakladali nemec-kí prisťahovalci v polovici 18. storočia. Neskôr tam mali aj vlastnú brusiareň. Brúsenie skla v Dolnej Bzovej sa datuje do obdobia medzi rokmi 1841 - 1856.

(TASR)

Lúčnica

Amfiteáter
Lúčnica nad Žitavou

11. 8. 2024

16:00

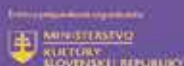

Lúčnica v Lúčnici nad Žitavou

**Vstup
voľný**

www.lucnica.sk

Palócke dni aj s miestnymi účinkujúcimi

Palócke dni vo Filakove už tradične zahŕňajú aj folklórny program, konkrétne 28. Medzinárodný novohradský folklórny festival, ktorý sa uskutočnil 26. júla v areáli Filakovského hradu, za účasti miestnych a zahraničných účinkujúcich.

Podľa troch augustových dní, od 16. do 18. augusta dostanú priestor okrem pozvaných interpretov opäť aj miestni účinkujúci. 16. augusta, v piatok na nádvorí filakovského hradu bude prebiehať predaj nulovej eurobankovky jubilejnej bankovky 130 rokov Dobrovoľného hasičského zboru vo Filakove. Na to nadväzuje aj výstava s názvom 130 rokov Dobrovoľného hasičského zboru vo Filakove, ktorá bude mať vernisáž o 17.00 hodine v Mestskom vlastivednom múzeu.

Následne program pokračuje v hradnom areáli, kde po oficiálnom otvorení XXXIII. Palóckych dní a Dní mesta Filakovo sa slávnostne odovzdávajú ceny mesta a cena primátora. V slávnostnom programe účinkujú okrem operného speváka Titusza Tóbisa aj miestne spevácke zbory, Ženský spevácky zbor Melódia aj Mužský spevácky zbor Pro Kultúra.

Večer bude patriť hudobnému koncertu, o 21.00 hodine si môžu návštevníci vypočuť koncert skupiny ABBORN (Abba Tribute), ktorý ponúka veľkolepú show.

V sobotu si na svoje prídu aj deti, veď v rámci Rodinného predpoludnia ich čaká okrem vystúpenia súboru Paramisi Társulat aj interaktívny koncert od zoskupenia Klárisok a následne predstavenie Divadla Portál. V hradnom areáli nemôžu chýbať ani sprievodné programy, ako tvorivé dielne, ručné poháňané kolotoče a ľudové hračky, lukostrelba či lezecká stena.

Popoludnie bude patriť Dobrovoľnému hasičskému zboru vo Filakove, najprv budú mať slávnost-

XXXIII. PALÓCKE DNI A DNI MESTA FILAKOVO		16.-18. AUGUST 2024	
PIATOK - 16.8.2024			
9.00	Predaj nulovej eurobankovky - jubilejné bankovka 130 rokov Dobrovoľného hasičského zboru vo Filakove	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
17.00	130 rokov Dobrovoľného hasičského zboru vo Filakove - vernisáž výstavy	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
18.30	Oficiálne otvorenie XXXIII. Palóckych dní a Dní mesta Filakovo a slávnostné odovzdávanie Cien mesta a Ceny primátora	Organizátor: Mesto Filakovo	Miestny areál
19.00	Slávnostný program s účinkovaním operného speváka Titusza Tóbisa, Ženského speváckeho zboru Melódia a Mužského speváckeho zboru Pro Kultúra	Organizátor: Mesto Filakovo	Miestny areál
21.00	Koncert skupiny ABBORN (Abba Tribute)	Organizátor: Mesto Filakovo	Miestny areál
SOBOTA - 17.8.2024			
10.00	Podnikné predpoludnie	Organizátor: Mesto Filakovo	Miestny areál
12.30	Slávnostné zasadnutie Dobrovoľného hasičského zboru mesta Filakovo	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Spoločenská sála MSKS
14.00	Program Dobrovoľného hasičského zboru mesta Filakovo pre deti	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
16.00	Deň otvorených pivníc	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
19.00	Filakovo ALL STARS - koncert mladých hudobných skupín	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
19.00	Steve Misik & Co.	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
20.30	Poker	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
22.00	Infinity Music Band	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
NEDELA - 18.8.2024			
9.00	Slávnostné sväté omše a procesia	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál
17.00	Majstrovský futbalový zápas FTC Filakovo - MŠK Novohrad Lučenec	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Štadión FTC
19.00	Zerkovitz Béla - Szilágyi László. Csókos asszony (Žena bozkov)	Organizátor: Filakovský hasičský zbor	Miestny areál

né zasadnutie v MsKS, následne zaplnia námestie pred budovou programom pre deti. Hudobný doprovod poskytne kapela Traditional Dixie Stompers.

Ani z tohto ročníka nemôže chýbať Deň otvorených pivníc na Šávolskej ceste od 15.00 hod. Večer patrí opäť hudbe, v hradnom areáli sa uskutoční program Filakovo ALL STARS, v rámci ktorého vystúpia miestne hudob-

né skupiny. Od 19.00 hod. si záujemcovia môžu vypočuť formáciu Steve Misik & Co., následne dobre známu skupinu Poker a večer sa skončí s Neoton Show v prevedení hudobnej skupiny Infinity Music Band.

V nedeľu z programu nemôžu chýbať slávnostné sväté omše a procesia, popoludní si môžu fanúšikovia užiť v štadióne FTC majstrovský futbalový zápas

s mužstvom MŠK Novohrad Lučenec. Večer si prídu na svoje milovníci divadla, veď v divadelnej sále Mestského kultúrneho strediska o 19.00 hodine si môžu pozrieť operetu v maďarskom jazyku Csókos asszony (Žena bozkov) v podaní Pesti Művész Színház.

Všetky potrebné informácie nájdu záujemcovia na stránke Mestského kultúrneho strediska

vo Filakove (www.kultura.filakovo.sk).

Podujatie Palócke dni a Dni mesta Filakovo organizuje Mestské kultúrne stredisko vo Filakove, Mesto Filakovo a partneri s podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, Banskobystrického samosprávneho kraja a Nadácie SPP.

(ts-MKS Filakovo)

Rok slovenských žien v národnom hnutí bude pripomínať i busta A. Jurkovičovej

Aktuálny Rok slovenských žien v národnom hnutí, ktorý vyhlásil Výbor Matice slovenskej (MS), bude pripomínať i busta Anny Hurbanovej-Jurkovičovej. Slávnostne ju odhalili vo štvrtok podvečer na Maticných slávnostiach pred sídelnou budovou MS v Martine. Informovala o tom hovorkyňa MS Laura Hancová.

Popodom k vyhláseniu roka 2024 za Rok slovenských žien v národnom hnutí bolo i 200. výročie narodenia Anny Jurkovičovej, ktorá bola jednou z prvých slovenských ochotníckych herečiek, ako i Adely Ostrolúckej. Okrem nich si MS pripomína aj ďalšie významné ženy, spisovateľky, herečky a národné aktivistky, ako sú Amália Francisciiová, Elena Šoltésiová, Terézia Vansová, Anna Halašová, Božena Slančíková-Timrava, Ludmila Podjavorinská, Hana Gregorová, Mária Rázusová-Martáková, Naďa Hejná či Zora Jesenská.

„Stále sebavedomejšie ženy, panie, dámy a dievčence, odchované v štúrovských evanjelických a národne uvedomelých katolíckych

rodinách a komunitách, dospeli aj v konzervatívnejšom slovenskom prostredí k vyššej forme organizovanosti založením spolku slovenských žien Živena, ktorý vznikol po boku Matice slovenskej v roku 1869 v Turčianskom Sv. Martine," spomenul predseda MS Marián Gešper.

Práve so spolkom Živena a živeniarkami sú podľa neho spojené osudy viacerých významných žien pochádzajúcich z popredných národnobuditeľských rodín, ako boli Anna Halašová-Mudroňová, Drahotína Kardossová-Križková, Etela Bohúňová, Helena Turcerová-Devečková alebo Jela Krčméry-Vrteľová, ktorých okružle výročia si v roku 2024 taktiež MS pripomenie. „Všetky sa výrazne

angažovali v slovenskej kultúre, vede a umení i v humanisticko-modernistickom procese eman-

cipovania našich žien," dodal. Anna Hurbanová-Jurkovičová sa narodila 6. apríla 1824 v

Novom Meste nad Váhom. Bola dcérou učiteľa, pedagóga, literáta a zakladateľa družstevníctva a prvých gazdovských spolkov Samuela Jurkoviča. Bola aktívnou účastníčkou národných podujatí a významne prispela k slovenskej literatúre a kultúre. Jej tvorba zahŕňala básne, poviedky a články, v ktorých sa venovala témam ako rodina, láska k vlasti a dôležitosť vzdelania. Je jednou z prvých slovenských ochotníckych herečiek. V roku 1845 sa vydala za Jozefa Miloslava Hurbana, ktorého tiež podporovala v jeho národnobuditeľských aktivitách. Zomrela 2. februára 1905 v Turčianskom Sv. Martine.

(TASR)

Obrázok: Matica slovenská

Rekonštrukcia Steel Arény je takmer v polovici

Rekonštrukcia Steel Arény v Košiciach pokračuje podľa plánu. Práce, ktoré majú znížiť energetickú náročnosť tejto multifunkčnej haly, napredujú v súlade s harmonogramom a sú už takmer v polovici. Informuje o tom mesto Košice na sociálnej sieti.

V súčasnosti pokračujú s opravou strešného opláštenia haly - takzvaného svetlíka. Prácami sa vyrieši súčasný havarijný stav svetlíka a problémy so zatekajúcou zrážkovou vodou. Takisto sa podľa magistrátu výrazne znížia náklady na energiu a na teplo.

Práce pokračujú aj na výmene technológie chladenia a vzducho-techniky na hlavnej a tréningovej ladovej ploche. "V súčasnosti sa montujú nové rozvody chladiarenských trubiek v hlavnej hale a rekonštruje technologická miestnosť chladenia. Celá hala bude vybavená moderným LED osvetlením, čo okrem úspory

energie zabezpečí aj kvalitnejšie osvetlenie pre všetky podujatia," dodáva mesto.

V nasledujúcich dňoch začnú s betónovaním plochy v hale. Obnovou prechádza i zázemie Steel Arény, čo si verejnosť všimne zlepšením sociálnych zariadení.

S obnovou Steel Arény za viac ako 5,7 milióna eur bez DPH sa začalo v úvode mája. Ide o najväčšiu investíciu do tejto multifunkčnej haly od jej otvorenia v roku 2006. Zmodernizovanú Steel Arénu by chceli skolaudovať koncom septembra, aby opäť mohla byť v prevádzke od polovice októbra.

(TASR)

Snímka: Teraz.sk

V Brezne oživia tradíciu Polmaratónu SNP, pobežia za hrdinov a za slobodu

Pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania (SNP) sa Brežňania rozhodli pripomenúť si tento významný mílnik udalostí, ktorá spomienka na Povstanie v tejto horehronskej metropole dlho sprevádzala. Po 15 rokoch, 31. augusta, obnovia tradíciu Polmaratónu SNP v duchu hesla Bežím za hrdinov, bežím za slobodu.

Ako informovala breznianska samospráva, Polmaratón SNP 2024 nadviaže na úspešné a bohato obsadené ročníky z 80. a 90. rokov minulého storočia. Organizátorom je mesto v spolupráci s Technickými službami Brezno, atletickým klubom a Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Región Horehronie.

„Som rád, že po 15 rokoch sa do nášho mesta vracia ikonický Polmaratón SNP pri príležitosti 80. výročia SNP. Takýmto spôsobom si pripomenieme hrdinstvo našich predkov, oživíme krásnu tradíciu

a spojíme oslavy sviatku so športovou aktivitou," uviedol primátor Tomáš Abel, ktorý je jedným z iniciátorov myšlienky.

Podľa videa, ktoré Abel zverejnil na sociálnej sieti, Polmaratón SNP sa chystá zabehnúť aj predseda BBSK Ondrej Lunter a biatlonistka Ivona Fialková. Spoločne pozývajú verejnosť na účasť.

Štart je o 10.00 h na Námestí gen. M. R. Štefánika a na bežcov čaká šesť okruhov na mestskej trati s minimálnym prevýšením. Športovci si môžu zmerať sily celkovo v troch disciplínach - polmaratón,

beh na 10,5 kilometra a v štafete 3 krát 7 kilometrov.

Preteky sa uskutočnia v mužskej kategórii (polmaratón a desiatka) - absolútne poradie, muži do 39 rokov, do 54 rokov, nad 55 rokov a v ženskej kategórii (polmaratón a desiatka) - absolútne poradie, ženy do 34 rokov, do 49 rokov, nad 50 rokov. Štafeta je spoločnou kategóriou mužov aj žien. Vekový limit je od 16 rokov, teda rok narodenia 2008 a starší. U účastníkov do 18 rokov vrátane je potrebný podpísaný súhlas zákonného zástupcu.

(TASR)

Po pätnástich rokoch sa bude v meste Brezno bežať opäť polmaratón. Ide o jedinečné športové podujatie, ktoré sa uskutoční výnimočne pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania. Takýmto spôsobom si aj vy môžete uctiť všetkých stotočných hrdinov a spojiť tak oslavy tohto sviatku so športovou aktivitou.

Foto: brezno.sk, horehronie.sk

Levice: Športová hala sa na päť rokov zmení na Haleon Arénu

Športová hala v Leviciach ponesie v nasledujúcich piatich rokoch názov Haleon Aréna. Vyplýva to zo zmluvy o spolupráci, ktorú podpísali primátor Levíc Ján Krtík a konateľ spoločnosti Haleon Levice Renzo Codeca.

Prvým výsledkom vzájomnej spolupráce je výmena palubovky v športovej hale, ktorú firma podporí sumou 100-tis. eur, informoval primátor.

Obaja partneri zároveň podpísali aj memorandum o spolupráci. Signatári deklarujú svoje rozhodnutie spolupracovať v oblastiach organizácie a podpory verejnoprospešných spoločenských aktivít v meste zameraných na podporu športu, kultúry, životného prostredia a iných spoločenských aktivít určených pre všetkých obyvateľov. Celková plánovaná podpora pre aktivity v zmysle memoranda je 310-tis. eur.

(TASR)

Snímka: Mesto Levice - Virtualne.sk

Hasičská mlad' v Beluši dostala novú striekačku, zvýši úroveň hasičského športu

Najmladší adepti hasičského športu v obci Beluša (v Púchovskom okrese) dostali novú športovú hasičskú striekačku. Na nový stroj za viac ako 7500 eur prispela obec sumou 4000 eur. Informovala o tom Petra Martišová zo sekretariátu starostu.

Nový stroj uľahčí mládeži prípravu na letné hasičské súťaže. Prešiel komplexnou obnovou tak, aby vyhovoval požiadavkám detských súťaží. Jeho výkon sa zvýšil z 1500 na 1800 litrov. Podľa predsedu Dobrovoľného hasičského zboru Beluša Michala Želiara nová striekačka umožní najmladším hasičom zlepšiť výkony a vyrovnáť sa silnej konkurencii. Tréningy vďaka novému stroju mohli rozšíriť z jedného na dva týždne.

"Obec v rámci svojich možností podporuje činnosť miestnych združení a organizácií. Veľmi sa tešíme každej aktivite pre deti a mládež, ktorá im pomôže aktívne stráviť voľný čas a naučí ich zodpovednosti. Pomoc hasičov sa mnohokrát ukázala ako nenahraditeľná v boji proti prírodným katastrofám aj neočakávaným nehodám," uviedol starosta Beluše Ján Prekop s tým, že deti z DHZ Beluša si vyskúšajú svoje schopnosti v prvých letných súťažiach už tento víkend.

Detské hasičské tímy začali v Beluši trénovať v januári 2023. Aktuálne majú takmer dve desiatky detí vo veku od šesť do 15 rokov.

(TASR)

Obec Hrušov Vás pozýva na

27. ročník

folklórneho festivalu

Hontianska[®] paráda

16. - 17. august 2024

2024

XXXVIII. ROČNÍK GALANTSKÝCH TRHOV

XXXVIII. GALANTAI VÁSÁR

8.-10. AUGUST 2024

2024. AUGUSZTUS 8-10.

MEDIAL BANANA

REPUBLIC TRIBUTE BAND

SIMA

SIMA

DALIBOR JANDA A SKUPINA PROTOTYP

HORKÝŽE SLÍŽE

EDDA MÚVEK

Podporte nás a zvýšte svoj odber Obecných novín

Obecné noviny prinášajú odborné, metodické, legislatívne a informačné články o dianí v samospráve, v ZMOS, v regionálnych združeniach, v regiónoch, mestách a obciach. Predplatiteľmi Obecných novín sú predstavitelia miest a obcí, primátorky a primátori, starostky a starostovia - tvoria až 95 percent ich odberateľov. Zvyšných 5 percent je distribuovaných vládny orgánom. K dispozícii ich majú aj výbory a poslanci NR SR, ministerstvá a ďalšie štátne inštitúcie.

Čo tým získate? - v prvom rade informácie, ale zároveň aj možnosť bezplatnej propagácie Vašich aktivít, diania vo Vašom meste či obci, čo sa v tomto predvolebnom období môže zísť. **A bonus navyiac** - istotu, že máte vlastné periodikum, ktoré stojí na Vašej strane a nikdy neodmietne uverejniť Váš názor, polemiku, kritiku i dobrú skúsenosť.

Okrem toho budete mať:

- **neobmedzený prístup na portál www.obecne-noviny.sk**, prístup do archívu Obecných novín v *pdf formáte aj do aktuálneho čísla, pre toľkých čitateľov, koľko kusov Obecných novín v tlačenej forme si objednáte,
- **zľavu 25 % z celkovej sumy** (v letnej akcii až 50 % zľavu) na u nás objednané tlačivá na priznanie dani z nehnuteľností,
- **bezplatnú neekonomickú inzerciu** - oznamy o pripravovaných či uskutočnených kultúrnych a iných podujatiach vo Vašej obci či regióne
- **mimoriadnu zľavu až 90 % z cenníkovej inzercie** v Obecných novinách pokiaľ pôjde o ekonomickú inzerciu,
- **prednostné uverejňovanie materiálov**, ktoré nám pošlete.

ZÁVÄZNÁ OBJEDNÁVKA

Objednávame si Obecné noviny v počte ks od najbližšieho čísla

Názov úradu (organizácie)

Kontaktný pracovník č. tel.:

IČO DIČO IČ DPH

PSČ Presná adresa:

Bankové spojenie Číslo účtu

Dátum

Pečiatka a podpis:

Objednávku pošlite na adresu:

Inprost, spol. s r. o.,
Obecné noviny,
Smrečianska 29,
811 05 Bratislava
alebo mail:
seraf@inprost.sk,
inprost@inprost.sk

www.obecne-noviny.sk

denne aktualizovaný portál pre samosprávu

Vážení čitatelia,

v mailoch i listoch sa nás často pýtate, koľko Vás bude stáť uverejnenie článku v Obecných novinách. Naša odpoveď je zakaždým, že nič, práve naopak, že vám zaň budeme vďační. A ak ešte pridáte jednu dve fotografie, o to viac.

Chceme Vám však ponúknuť i ďalšiu možnosť zverejniť akcie, ktoré organizujete v mestách a obciach a to na našej webovej stránke. Na snímke vľavo sú bannery a buttony v modrých plochách, ktoré sú Vám k dispozícii. Stačí nám poslať logo akcie, prípadne jej názov, plagát, z ktorého sa dá urobiť výrez a pod. a k tomu webovú adresu na prepojenie.

Napríklad obrázok:

Adresa: <http://www.oravskyhrad.sk/>

Pri kliknutí na tento obrázok bude čitateľ automaticky presmerovaný na adresu, ktorú ste nám poslali.

Zaujíma Vás, čo to bude stáť? Odoberateľov Obecných novín nič - inými slovami je to zadarmo!

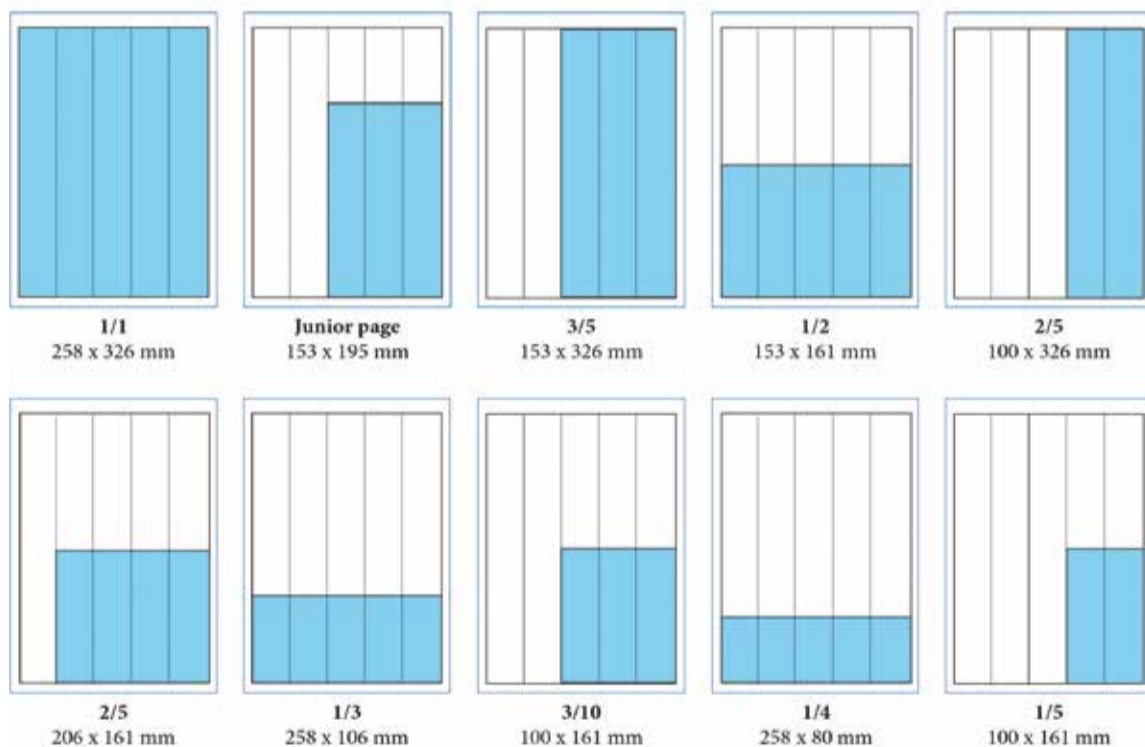
V náhľade vpravo nájdete najčastejšie využívané formáty inzercie v printovej forme Obecných novín. Ak Vás zaujíma cenník, nájdete ho na našej stránke www.obecne-noviny.sk na hornej lište, keď kliknete na Inzercia.

Tento cenník pre Vás však neplatí. Všetky články, oznamy, avíza kultúrnych podujatí a všetky ostatné materiály máte možnosť v Obecných novinách uverejiť ZADARMO, a dokonca aj PREDNOSTNE.

Výnimku tvoria iba materiály, ktoré sú z vážneho dôvodu nevhodné na uverejnenie. Ale ani tie nezahodíme do koša. Skontaktujeme sa s Vami a dohodneme sa na ďalšom postupe.

Výnimkou je aj ekonomická inzercia, ktorá propaguje tovar alebo služby. No aj v tomto prípade platí pre mestá a obce výnimka: do polovice strany Vás vyjde ekonomická inzercia 50 eur a viac ako polovica až celá strana do 200 eur. Tieto sumy sú oproti bežným cenám inzercie u nás alebo v iných novinách zlomkové.

OBECNÉ NOVINY SÚ VAŠE NOVINY

OBECNÉ noviny TYŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

Vychádza ako odborný-metodický týždenník pre komunálnu sféru pri Združení miest a obcí Slovenska

Bezručova 9, 811 09 Bratislava 1
Tel.: 02/5296 4243, fax: 02/5296 4256
email: centr@zmos.sk, www.zmos.sk

Vydáva: INPROST, spol. s r. o., IČO 31 363 091,
riaditeľ Seraf Tropek, mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk

Sídlo vydavateľa a redakcie: Smrečianska 29, 811 05 Bratislava,
www.inprost.sk, www.obecne-noviny.sk, e-mail: inprost@inprost.sk

Predplatné a distribúcia: mobil: 0905 442 734,
e-mail: seraf@inprost.sk, inprost@inprost.sk

Ročné online predplatné: 57,20 eur, polročné predplatné: 28,60 eur
Registrované Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 3772/09 zo dňa 24. 07. 2009. ISSN 1335-650X.

VODIACE PSY MAJÚ PRED SEBOU VEĽKÚ BUDÚCNOŠŤ

Učiteľka sa pýta detí:

- Deti, čo nám dáva hus?
- Prihlási sa Jožko:
- Škvarky."
- A čo ešte? - pýta sa učiteľka.
- Škvarky.
- To už si hovoril. Trochu ti pomôžem, čo mávaš pod hlavou keď spíš?
- Vankúš."
- A čo je vo vankúši?
- Perie."
- No! Takže čo nám dáva hus, Jožko?
- Škvarky!

Pri mori:

- Drahý, videl si toho pána, čo ma vytiahol z vody, keď si ma tam ráno nechtiac zhodil?
- Ale áno, celý deň sa mi za to ospravedlňoval.

- Tóno, ani som nevedel, že máš dvojníka.
- Ani ja. Podobá sa na mňa?
- To nie, ale tiež chodí s tvojou ženou!

Lod' sa potápa. Kapitán príde k cestujúcim:

- Kto z vás sa vie modliť?
- Ja, hrdo sa hlási jeden z cestujúcich.
- To je dobré, pretože nám chýba jedna záchranná vesta!

Lietadlo už malo každú chvíľu odštartovať, ale v poslednej chvíli sa vrátilo. Po hodine čakania konečne zase vyrolovalo a vzlietlo. Jeden cestujúci sa pýta stewardky:

- Slečna, neviete, prečo sme sa hodinu zdržali?
- Viem. Pilotovi sa nezdal zvuk pravého motora a hodinu trvalo, kým sme zohnali iného pilota.
- Nemám nič proti tomu,

aby si išiel na pivo, - hovorí pani Nováková svojmu manželovi. - Iba chcem, aby si bol do ôsmej doma.

- Tak dobre. - odpovie naradostene pán Novák. - Do ôsmej budem doma a potom pôjdem na pivo.

Do autobusu nastupujú ľudia a kupujú lístky, posledný nastúpi chlap v kovbojskom odevu. Vytiahne dva kolty a hovorí:

- Johny dnes neplatí.
- Vodič sa naň pozrie:
- Jasné, dnes neplatíš.
- Druhý deň sa to opakuje.
- Tretí deň to vodiča už našťve:
- Akože dnes Johny zas neplatí?
- Johny siahne do vrečka:
- Johny má preukážku.

- Pán Novak?
- Áno.
- Prosím Príďte si do škôlky pre syna.
- Sakra, Čo zase spravil?
- Nič, Ale už je skoro polnoc.

Muž sa jedného večera vráti prv ako obvykle a očividne rozladený. Zaľahol k manželke a začal ju hladkať.

- Žena mu hovorí:
- Daj s tým pokoj! Veď vieš, že teraz nemôžem!
- Muž ostro reaguje:
- Čo ste sa dnes všetky na mňa dohovoriili, či čo?

Žena nastupuje do autobusu, ale má veľmi úzku sukňu a nemôže dosiahnuť na prvý schodík. Tak siahne za seba a o kúsok si povolí zips. Znovu to skúša, ale zas nedosiahne. Tak ešte dvakrát o kúsok stiahne zips, a keď to skúša už po štvrtýkrát, pocíti, ako ju dve ruky chytili za

zadok a strčili do autobusu. Naštvaná sa otočí a spustí:

- Pane, nepoznám vás tak dobre, aby ste si mohli dovoliť také veci.

- Madam, ja vás zas nepoznám dosť na to, aby ste mi trikrát rozopli rázporok!

Nedávno mi priateľka hovorila, že si už nemôžeme dovoliť utrácať peniaze za moje pivo. Potom som ju nachytal, že utratila stovku za voňavku. Keď som jej vyčítal, že ja sa musím uskromniť, a ona utráca, odpovedala, že to pred-

sa kúpila preto, aby sa mi páčila. Povedal som jej, že práve preto som pil pivo.

Ružena je na prehliadke u lekára. Ten vykoná testy a hovorí, nech sa zajtra dostaví aj s manželom. Druhý deň si pozve manžela do ordinácie:

- Vaša pani sa vylieči, keď okamžite prestanete piť a aspoň každý druhý deň ju obslúžite.
- Muž vyjde z ordinácie a Ružena sa pýta:
- Co ti hovoril?
- Vraj zomrieš, nie sú lieky.

Stretnú sa dva zajace v lese.

- Dávaj si pozor. Dnes je poľovačka.
- Ale, veď poľovníci aj tak nikdy nič netrafia.
- To nie, ale už ma dvaja povracali.

Ide dedko s babkou po lese a zrazu dedko hovorí:

- Babka, vyzliekaj tepláky!
- Ale dedko, teraz a tu?
- Nepýtaj sa tak hlúpo a vyzliekaj.
- Babka si tepláky vyzliekla, dedko jej ich vytrhol z ruky, obliekol si ich a hovorí:
- Ej, ale sa ochladilo.

- Dedko, už ste si kúpili ten strojček do uší?

- Áno.
- A koľko stál?
- Trištvrte na sedem.

Na dvere klope mniška:

- Nemohli by ste niečim prispieť do domu dôchodcov?
- Mohol, len počkajte chvíľku, kým zbalím svokre kufre.

- Blahoželám ti, chlapče! Som presvedčený, že po rokoch budeš na tento deň spomínať ako na najšťastnejšiu udalosť tvojho života!
- Ale, strýko, veď ja sa žením až zajtra.
- Ja viem, práve preto, práve preto!

Manželka sa na súde obhajuje:

- Ako som mohla vedieť, že môj manžel je alergický na kyanid?

V detskom tábore sa blíži obed a deti sú strašne hladné. Očakávané sa ozve z rozhlasu:

- Obedy sa podávajú pri východnej bráne!
- Všetky deti sa rozbehnú tak rýchlo ako len vládzu a keď pribehnú, z rozhlasu sa ozve:

- Omyl, obedy sa podávajú pri južnej bráne!
- Deti sa už od hladu nevedia ani pohnúť, ale zúfalo dobehnú k južnej bráne, keď sa zase ozve rozhlas:
- Pre neustále pobehovanie, sa obedy rušia!

Raz sa medveď poriadne opil v krčme. Cestou domov ho niekto zmlátil. Na druhý deň, po vytrizení, zvolal všetky zvieratá lesa a vraví:

- Keď sa mi dostane do rúk ten, kto ma včera zbil, tak ho roztrhám na kúsky. Má šťastie, že neviem presne, kto to bol, ale viem, že na hlave mal dve také veľké veci.

- Na to zajac:
- No slimák, tuším máš problém!

MERAČ KVAŠENIA BURČÁKU